

Download from: aghalibrary.com

بسم الله الرحمن الرحيم

د کتاب پېژندنه

||||||||||||||||||||||||||||||||||||||

د کـتـاب نـوم:محرم الحرام او د کربلا شهیدان

لیکوال :: علامه محمد معین الدین أبوالفضل

خـــپـرونـکـــی: ښېنوا انټرنیټ پاڼه

د چاپ ټول حقوق له لیکوال او ښېنوا پاڼې سره خوندي دي.

محرم الحرام او د کربلا شهیدان

بسمه تعالی !!

محترمو وروڼو ! په دې لړۍ کښې به وتاسي محترمو ته د أشهرالحرم يعني د حرامو يا حرمت والا مياشتوبيان ، او د محرم الحرام د مياشتي فضيلت او د عاشوراء په ورځ کښې د طاعت او عبادت فضيلتونه ، او دارنګه د عاشوراء په ورځ کښې تاريخي پيښې او بالآخره د کربلا د شهيدانو په اړه په زړه پوري معلوماتونه تقديم کړه سي

البته په دغه لومړۍ برخه کښې به و تاسي محترمو ته د حرامو مياشتواو خصوصًا د محرم الحرام د مياشتي په باره کښې په مختصر ډول تفصيل وړاندي کړ سي.

الله (جل جلاله) په قرآنکريم کښې فرمايلي دي:

إن عدة الشهورِ عندَ اللهِ اثنى عشرَ شهرًا في كتابِ اللهِ (الى قوله تعالى) منها أربعة حرم.

يعني : بېشکه شمير د مياشتو ، په نزد د الله تعالى (چې نوشته دئ په لوح محفوظ کښې) دوولس مياشتي دي .

يعني ټول قمري کال دوولس مياشتي دئ ، چې له دغو دوولسو مياشتو څخه څلور مياشتي حرامي ، يا د حرمت والا مياشتي دي ، چې په عربي لُغت کښې د دغو دوولسو مياشتو نومونه په دې ترتيب دي:

مُحَرَّم ، صَفَر ، رَبِيعُ الأول ، ربيع الآخر ، جِمَادي الأولى ، جمادي الأخرى ، رَجَب ، شُعبان ، رمضان ، شوال ، ذوالقعدة ، ذوالحجة.

لکه چې يوه عالِم په فارسي بيتو کښې په دې ډول دغه نومونه ذکر کړيدي ، رباعي:

از محرم چو گذشتي چي بود مـــاه صفر

بعد از وَی دوربيـــــع و دو جـميدِ دگـــر

پس رَجَب باشد وشعبان رمضان وشوال

باز ذوالقعدة و ذوالحجة شد اثـــنى عـشر.

او د رومیانو په ژبه يې نومونه په دې ډول دي :

تشرينِ اول ، تشرين ثاني ، كانون اول ، كانون ثاني ، شَبات ، ادار ، نَيسان ، ايار ، حَذيران ، تموز ، آب ، ايلوَل.

په فارسي زبان يې نومونه په دې شرحه دي:

پروردين ، اردِبهشت ، خرداد ، تير ، مرداد ، شهريور ، مِهر ، آبان ، آذر ، دِي ، بهمن،اسفندارمز .

او حرامي مياشتي له دغو دوولسو څخه څلور مياشتي دي ، چي رجَب ، ذوالقعدة ، ذوالحجة او د محرم الحرام مياشت ده.

و دغو څلورو مياشتو ته په دې وجه ﷺ أشهرِ حُرُم ﷺ يعني حرامي مياشتي و يلي کيږي چي يو خو تر إسلام په له مخه دورو کښي او د جاهليت په زمانه کښي عربو د يوه او بل و مال او و نفس ته تعرض کول په دغو څلورو مياشتو کښي حرام باله ، سره له دې چي غلا ، ډاکه ، لوټ ، قطع اوشکونه د لاري ، ناروا قتل ، يو پر بل باندي ظلم او تيرئ ددوی له إفتخاري عنعناتو څخه ول ، خو چي کله به په دخو حرامو مياشتو کښي يوه مياشت رابره سوه نو بيا به دوی ل دغو ټولو کارو څخه لاس اخستئ او ددغي مياشتي عزت او إحترام بې کاوئ.

کله چي د إسلام دور راغلئ نو په إسلام کښي هم تر ډيري مودې پوري ددغو څلورو مياشتو إحترام او عزت کيدئ ، او مسلمانان په دې سره له الــهي لوري څخه مأمور سوي وو چي په دغو مياشتو کښي به دوی ابتداء په جنګ له کافرانو سره نکوي .

علماوو په دې باره کښي إختلاف کړئ دئ چي ايا دغه حُکم اوس هم باقي دئ او که منسوخ سوئ دئ ؟ چي تفصيل يې په کتابو کښي د تفسير او په ﷺموسوعة الكويتيةﷺ او غيره کښي مذکور دئ .

د محرم الحرام د مياشتي فضيلت :

د إسلام پيغمبر په هغه مبارک حديث کښي چي مسلم ، أبوداؤد ، ترمذي ، نسائي او إبن ماجه يې سره له يو څه تفاوته روايت کړئ دئ فرمايلي دي :

أفضل الصيامِ بعدَ رمضان شهرُ اللهِ المُحَرَّم ، وأفضل الصلاة بعدَ الفريضَةِ صلاة الليل.

يعني: بهترينه د روژې (يعني بهترينه مياشت د روژې لپاره) وروسته له رمضان شريف څخه مياشت د الله تعالى ده چي مُحَرَّم ده، او بهترين د لمانځه وروسته له فرضي لمانځه څخه د شپې لمونځ دئ (يعني چي عبارت دئ له لمانځه څخه د تهجد).

إمام نووي (رح) فرمايلي دي چي د إسلام پيغمر په اول کښي د شُعبان په مياشت کي روژې نيولې (يعني د شعبان مياشت يې أفضله ګڼله) او بيا يې د خپل حيات په اخير کښي د محرم الحرام مياشت بهتره وګڼله (كذا في حاشية الترغيب والترهيب).

همدارنګه د إسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) په هغه مبارک حديث کښي چي طبراني يې په معجم صغير کښي روايت کړئ دئ فرمايلي دي:

و مَنْ صامَ يومًا مِنَ المحرم فلَه بكل يومٍ ثلاثونَ يومًا .

مطلب ددغه مبارک حديث دادئ چي د محرم الحرام په مياشت کښي که څوک يو ورځ روژه ونيسي نو ددې ثواب به دونه وي لکه په بل وخت کښي چي پوره مياشت روژه ونيسي .

محترمو ورونو ! د محرم الحرام د مياشتي د شان عظمت به د عاشورآء د ورځي چي ددغي مياشتي لسمه ورځ ده د بياناتو په سلسله کښي ښه درته ښکاره سي .

)والسلام ومن الله التوفيق(

د عاشورآء د ورځي فضيلت

بسمه تعالـــــی !!!

له حضرت إبن عباس (رض) څخه روات دئ چي رسول الله (صلی الله علیه وسلم) فرمايلي دي چي هر څوک چي روژه ونيسي په ورځ کښي د عاشورآء نو الله (جل جلاله) به د لسوزرو فرشتو ثواب وده ته ورکړي ، او هر څوک چي روژه ونيسي په ورځ کښ د عاشورآء نو وربه کړ سي وده ته ثواب د لسوزرو شهيدانو او دارنګه ثواب د لسوزرو حاجيانو او عمره کونکيو ، او چا که د يوه يتيم پر سر باندي لاس تير کړ (يعني د شفقت او مهربانۍ له وجي) د عاشورآء په ورځ نو ددغه يتيم د سر د هر ويښته په عوض کښي به الله پاک وده ته يوه درجه په جنت کښي ورلوړه کړي ، او هر څوک چي د عاشورآء په شپه و يوه روژه دار ته د روژه مات شئ ورکړي نو ګواکي ټول أمت د محمد (صلی الله علیه وسم) دده په حضور کښي (يعني ددغه سړي) په ډوډۍ روژ ماته کړه او ګواکي ټول أمت د رسول (صلی الله علیه وسلم) ته يې تر موړتيا پوري ډوډۍ ورکړه (كذا في الغنية وتنبيه الغافلين).

همدارنګه داسلام پيغمبر په يوه بل مبارک حديث کښي چي مسلم وغيره له حضرت ابي قتاده رضي الله عته څخه روايت کړيدئ فرمايلي دي چي دعاشورا د ورځي روزه دتير کال ګناوي تويوي ، اوپه روايت کښي دابن ماجه داسي راغلي دي چي د عاشورا دورځي روزه د راتلونکي کال ګناوي تويوي.

مطلب دادئ چي ددې ورځي دعظمت اوغټوالئ په سبب الله پاک په خپل فضل او کرم سره وهغه چاته ديوه پوره کال ګناوي وربخښي کوم چي په دغه مبارکه ورځ کښي روزه ونيسي .

امام نووي رحمه الله تعالی فرمايلي دي چي ټولو علماوو پردي خبره باندي اتفاق کړيدئ چي اوس دعاشورا دورځي روزه سنت ده .

اوامام ابوحنيفه (رضي الله عنه) فرمايلي دي چي په ابتداء کښي داسلام دعاشورا دورځي روزه واجب وه .

اوپه نزد دامام شافعي رحمه الله تعالی له ابتداء څخه لا سنت وه په دغه ورځ کښي دجاهليت په زمانه کښي کفارو دقريشو اويهودانو هم ددغي مبارکي ورځي روزه نيوله (الترغيب والترهيب وحاشيته)

همدارنګه داسلام پيغمبر په يوه بل مبارک حديث کښي چي امام بيهقي وغيره يې روايت کړيدئ فرمايلي دي:

من اوسع علی عياله واهله يوم عاشوراء اوسع الله عليه سائرسنته .

يعني هرڅوک چي پراخي جوړه کړي پرعيال اوپر اهل خپل باندي په ورځ کښي دعاشوراء نو پراخي به جوړه کړي الله پاک پرده باندي په ټول کال کښي دده (يعني په ټول راتلونکي کال کښي دده)

ابن الحاج په مدخل کښي ذکر کړيدي چي پراخي جوړول په دغه ورځ کښي پرخپل اهل ، قريبانو، يتيمانو اوپرمسکينانو باندي يوداسي کاردئ چي شريعت خلګ ورته رادعوتوي ، خوپه دې شرط چي وتکلف اوومشقت ته دغه کار رسيدونکئ نه وي.

اوسلفو صالحينو به ددغي ورځي تعظيم په دي ډول کاوه چي په دغه ورځ کښي بې ډير عبادت کاوه اودارنګه بې صدقه اوخيرات اوداسي نور دخير کارونه په کثرت سره کول.

له حضرت جابر ، أبوالزبير او شعبة څخه روايت دئ چي موږ دا خبره د تجربې په ډول عملي کړېده چي د عاشورآء په ورځ موږ پر خپل أهل او عيال باندي پراخي جوړه کړېده بيا ټول کال ځموږ په رزق او روزي کښي پراخي راغلې ده

همدارنګه د إسلام پيغمبر په يوه بل مبارک حديث کښي چي امام أحمد يې روايت کړئ دئ فرمايلي دي چي د عاشورآء د ورځي روژه نيسې ، خو له يهودو څخه مخالفت کوې په دې ډول چي يوه ورځ له مخه او يوه ورځ وروسته هم روژه نيسې.

د خاندان نبوت او د أهل بيت النبي فضيلت او عظمت.

بسمه تعالى!!!

محترمو ورونو ! د أصلي مقصد تر پيل له مخه د مقدمې په ډول و يوې خبرې ته ګورې ،هغه دا چې د أهل بيت په شان کښې چا د إفراط درجه نيولې ده لکه شيعه ، چې د أهل بيت په باره کښې داسې عقيدې لري چې د إسلام له أصولو او فروعو له دواړو څخه مخالفې دي .

او چا بيا د تفريط درجه نيولې ده چې د أهل بيتو په باره کښې د سخت مخالفت او د دُښمنۍ عقيده لري لکه خوارج ،

او ځيني داسې خلګ هم سته چې ځان ته سنيان هم وايي خو د حضرت إمام حسين چې کومه مقابله له يزيده سره وه په هغه کښې يزيد پر حق بولي ، او ځيني لا يزيد تر أبوبکر هم بهتر بولي لکه چې ابن تيمية او صاحب د إعلآء السنن ددې ذکر کړئ دئ ، دغه ټولي ګمراه ډلي دي او د ګمراهۍ يې عقيدې او خبرې دي .

او کوم خلګ چې په صحيح معنى أهل السنت والجماعت دي په هغوی کښ بيا په عوامو کښې يې ځيني د أهل بيت له عظمت او له فضيلت څخه ناخبره دي ، حتى ما يوه قصه واوريدله چې يوه شيعه و حضرت عمر ته ښکنځل وکړل نو يوه سني بيا په مقابل کښې و حضرت علي ته ښکنځل وکړل.

او ځيني علمآء بيا له دغه څخه غافل دي چې د أهل بيت أصلي څهره او عظمت د مقام و خلګو ته بيان کړي.

زه د أهل بيت په باره کښې و تاسي ته په هغه ډول توضيحات عرضه وم کوم چې په واقعي ډول د أهل بيت له شان سره موافق دي او هم د أهل السنت والجماعت أصلي موقِف دئ .

قدرمنو! مراد ځما له أهل بيتو څخه دلته د خاندان نبوت دغه څلور عظيم الشانه او په الهي دربار کښې عالي رتبه او دلوړو مقاماتو خاوندان دي چې حضرت فاطمة الزهرآء (رضي الله عنها) او د إسلام څلرم خليفه حضرت علي (کرمَ الله وجهه) او حضرت إمام حسن او حسين (رضي الله عنهما) دي.

ددوی د فضيلت بيان په دوه ډوله و تاسي محترمو ته ذکرکوم:

اول : په إجتماعي ډول .

دوهم : په إنفرادي شکل کښې.

ځکه په إسلام کي د دوی د فضيلت په باره کښې په دغو دواړو شکلو کښې دلائل موجود دي.

اول د دوی مبارکانو و فضائیلو ته په مجموعي شکل کښي متوجه سی !

)۱ : (له حضرت زید بن أرقم څخه روایت دئ چي نبي (صلی الله علیه وسلم) و حضرت علي ، فاطمې ، حسن او حسین (رضي الله عنهم) ته و فرمایل:

أنا حربٌ لِمَن حارَبتم و سِلْمٌ لِمَن سالَمتم (رواه الحاکم في المستدرک) .

یعني زه جنګ کونکئ او مخالفت کونکئ یم له هغه چا سره چي تاسي له هغه سره جنګ او مخالفت کوی ، اوزه جوړ ، موافق او روغه کونکئ یم له هغه چا سره چي تاسي له هغه سره جوړ او موافق یاست .

)۲ : (د إسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) فرمایلي دي:

و أهلُ بیتي أمانٌ لأمتي مِنَ الإختلافِ ، فإذا خالَفتها قبیلَة مِنَ العربِ اختلفوا و صاروا حزبَ إبلیسٍ .

)رواه الحاکم و قال هذا حدیث صحیح الإسناد . (

یعني : او أهلِ بیت ځما أمان دئ أمت ځما لره له إختلاف څخه ، نو هغه وخت چي مخالفت وکړي د أهل بیت ځما یوه قبیله له عربو څخه (یعني لکه خوارجو چي د حضرت علي مخالفت وکړ) نو بیا به دوی سره مختلف سي او د إبلیس ډله به ورڅخه جوړه سي .

)۳ : (د إسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) فرمایلي دي :

أحِبوا اللهَ لِما یَغزوکم بِه مِنْ نِعَمِه و أحبوني لِحُبّ اللهِ و أحِب أهلَ بیتي لِحُبي .

)رواه الحاکم وقال هذاحدیث صحیح الإسناد. (

یعني : محبت کوی له الله (جل جلاله) سره له دې وجي چي وتاسي ته په خپلو نعمتو سره غذا درکوي او محبت کوی له ما سره له وجي د محبت د الله (جل جلاله) او محبت کوی له أهلِ بیت ځما سره له وجي د محبت ځما .

)۴ : (له حضرت أبي سعید الخدري څخه روایت دئ چي ده مبارک ویلي دي چي رسول الله (صلی الله علیه وسلم) فرمایلي دي :

والذي نفسي بیدِه لا یُبغِضنا أهلَ البیتِ أحدٌ إلا أدخلَه اللهُ النارَ . (رواه الحاکم وقال هذاحدیث صحیح علی شرط مسلم) .

یعني : قسم دئ ځما په هغه ذات چي ځما نفس دده په قدرت کښي دئ بغض به نه وکړي له مورِ سره (یعني) له أهل بیت سره هیڅوک مګر داخل به کړي دَی الله (جل جلاله) و اور د دوزخ ته .

)٥ : (د إسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) فرمايلي دي :

كه چيري يو سړئ په منځ كښي د حجر أسود او د مقام إبراهيم ودريږي او ټول عمر لمونځ كوي او روژه نيسي ، بيا د قيامت په ورځ له الله (جل جلاله) سره مخامخ سي په داسي حال كښي چي ده په دنيا كښي خپل ژوند په داسي حال كښي تير كړئ وي چي له أهل بيت د محمد (صلى الله عليه وسلم) سره بغض كونكئ ؤ نو داخل به سي و اور ته د دوږخ (إنتهى مع توضيح ، رواه الحاكم وقالَ هذا حديث صحيح على شرط ﷺ مسلم ﷺ) .

)٦ : (له حضرت حذيفه (رض) څخه روايت دئ چي له ما څخه ځما مور پوښتنه وكړه چي رسول (صلى الله عليه وسلم) ته وررغلئ يې ؟ ما ورته وويل چي يا يو څه وخت كيږي چي دَى مبارک مي ندئ ليدلئ!

نو ځما مور ماته سرزنښت او زجر راكړ ، ما ورته وويل چي اوس به ورسم او د ماښام لمونځ به ورسره وكړم او ځما او ستا د دواړو دپاره به بخښه ورځخه وغواړم ، بيا ما له ده مبارک سره د ماښام او ماخستن لمونځ وكړ ، بيا په ده مبارک پسي د شاله خوا راروان سوم ، ده مبارک وويل چي حذيفه يې ؟

ماورته وويل چي هو ! بيا ده مبارک راته وويل چي دغه څوک چي تا له ما سره وليدئ دا يوه داسي فرشته وه چي تر دغه ساعته پوري هيڅكله و مځكي ته نه وه راكښته سوې ، له الله پاک څخه يې ددې اجازه اخستې وه چي ځما د سلام دپاره راسي او دا زيرئ پر ما باندي وكړي چي فاطمه د جنت د ښځو سرداره ده او حسن او حسين سرداران د ځوانانو د جنت دي (إنتهى مع إختصار و توضيحٍ ، رواه الترمذي) .

)٧ : (همدارنګه له حضرت جابر بن عبدالله څخه روايت دئ چي ده مبارک فرمايلي دي چي په حجة الوداع د عرفې په ورځ ما رسول الله (صلى الله عليه وسلم) وليدئ په داسي حال كښ چي پر خپله قصوى اوښه باندي سپور ؤ ، خطبه يې ويله ، نو ما له ده مبارک څخه واوريدل (يعني په جريان كښي د خطبې دده) چي داسي يې فرمايل:

يآأيها الناس إني تركتُ فيكم ما إن أخذتم بِه لَن تضِلوا : كتابَ اللهِ وعترتي أهلَ بيتي .

يعني : اې خلګو ! بېشكه ما په تاسي كښي داسي شئ پريښووئ چي كچيري تاسي هغه ټينګ كړئ نو هيڅكله به ګمرهان نسئ تاسي چي هغه : كتاب د الله تعالى (يعني قرآنكريم) او أهل بيت ځما دئ (يعني كه تاسي په كتاب عمل وكړئ او ځما دأهل بيت محبت كوئ او د دوئ پر لار باندي ځئ نو تاسي به له ضلالت او ګمرهي څخه محفوظ پاته ياست) . (رواه الترمذي) .

ملاعلي القاري ـ رحمه الله ــ په مرقات كښي ددغه حديث په ارتباط فرمايلي دي چي له دې څخه چي د إسلام پيغمبر تمسک په مطلق أهل بيت خپل سبب د نات له ګمراهي څخه بللئ دئ دا معلوميږي چي كوم څوک چي حقيقتًا دده مبارک له أهل بيت څخه وي نو دهغه سيرت او عمل به خامخا مطابق له شريعت او طريقت سره وي .

يعني په أهل بيت کښې داسي څوک نه پيداکيږي چې دده کردار دي له شريعت څخه مخالف وي ، البته سيد جمال الدين و دغه حديث ته داسي قيد ورضم کړئ دئ چې تمسک په أهل بيت په دې شرط سبب د نجات دئ چې دوی پر حق باندي وي (كذا في حواشي الترمذي ج٢).

(فاطمة الزهرآء)

محترمو ورونو ! په دې برخه کي د بنت الرسول ، سيدة اهلِ نسآء الجنة فاطمة الزهرآء (رضي الله عنها) په اړه تفصيلات درته وړاندي کوم ، خو اول بايد ووايم چي دغه تفصيلات او دارنګه د أهل بيتو د نورو أعضاوو په باره کښي تفصيلات اکثر له ﷺ روضة الشهدآء ځخه چي د مولانا حسين واعظ کاشفي تصنيف دئ چي صاحب د تفسير حسيني ، جواهر التفسير ، أخلاق محسني او د أنوار سُهيلي دئ ،او ثقة او مقبول شخصيت دئ خصوصًا د أحنافو په منځ کښي ، او له ﷺ مدارج النبوة ﷺ للمحدث الدهلوي ، البداية والنهاية ، تاريخ طبري و غيره ځخه مأخوذ دي.

محترمو ! د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) له حضرت خديجة الكبرى (رضي الله عنها) ځخه دوه ځامن او څلور لونې پيدا سويدي ، په ځامنو کښي يې يو قاسِم نوميدئ چي د پيغمبر (عليه الصلوة والسلام) په يوه مبارک اسم کنية کښي راغلئ دئ چي ﷺ ابوالقاسِم ﷺ دئ ، او بل عبدالله نوميدئ چي طيب او طاهر دده مبارک لقبونه وو.

او لونې دده مبارک (صلى الله عليه وسلم) کومي چي له حضرت خديجې ځخه پيداسويدي دادي :

زينبه ، أم کُلثوم ، رقيه ، فاطمة .

مطابق د ډير مشهور قول حضرت فاطمه (رض) دده مبارک په دغو څلورو لونو کښي کم عمره او کشره لور وه.

ځامن مبارکان د رسول (صلى الله عليه وسلم) چي هر څو وو دده مبارک په حيات کښي وفات سويدي .

د حضرت فاطمې د ولادت په نيټه کي ډير اختلاف دئ ، ځينو علماؤ فرمايلي دي چي د أصحابُ الفيل يا د فيل له واقعې ځخه ۳۵ کاله تير سوي ول او د إسلام د پيغمبر و نبوت ته ۵ کاله لاپاته وه چي ددې مبارکي تولد وسو.

او شيخ أبو محمد بن خشاب په خپل کتاب ﷺ مواليد ﷺ کښي له إمام محمد باقر ځخه روايت کړئ دئ چي ولادت د فاطمې (رضها) د إسلام د پيغمبر له بعثت او نبوت ځخه پنځه کاله وروسته سوئ دئ ، او دغه راز نور قولونه هم سته چي يو دبل سره په دې باره کښي ډير توپير لري .

د فاطمة الزهرآء د زوکړې بيان :

شيخ مفيد په ﷺ روضة الواعظين﷾ کښي ذکر کړيدي چي کوم وخت حضرت خديجة (رضي الله عنها) په فاطمة الزهرآء سره حملداره سوه نو د إسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) و حضرت خديجې ته وفرمايل چي:

اې خديجې ! حضرت جبرئيل ماته خبر راکړ چې دغه کوچنی (يعني چې اوس د حضرت خديجې په رِحَم کښې دئ) دا به انجلۍ وي ، چې نوم يې فاطمه وي او و دې ته به ډير پاک او پاکيزه اوله برکاتو څخه ډک نسل الله (جل جلاله) وروبخښي ، کله چې ددې مبارکي د زوکړې او د تولد وخت راغئ او خديجې ته لکه څرنګه چې معمول دئ له معمول سره سم دردونه پيدا سول ، نو دې مبارکي و خپلو خپلوانو ښځو ته خبر ورکړ او دوۍ يې راوغوښتلې ددې دپاره چې د تولد په وخت کښې د عادت مطابق له دې سره کومک وکړي ، خو له دې وجې چې هغه ښځې ټولې کافرې او مشرکې وي نو له ورتللو څخه يې منعه وکړه او ودې مبارکي ته يې دا خبري ورولېږلې چې ته ګنهګاره سوې .

يعني د پلار او نيکه لار دي پريښوولې او پر محمد (صلى الله عليه وسلم) باندې دي ايمان راوړئ ، او دغه محمد چې د أبوطالب يتيم ؤ بېچاره ، خوار او غريب ؤ اوته يوه نامداره ، عزتمنه او نامداره ښځه وې دده سره دي نکاح وکړه او ځمونږ خبرې دي نه منلې او درويشي او فقيري دي پر توانګرۍ او دولتمندۍ باندې غوره کړه ، نو مونږ نسو درتللائ خپله چاره دي پخپله وکړه .

حضرت خديجه (رضي الله عنها) د قريشو د ښځو له دغو خبرو څخه ډيره پريشانه او دلتنګه سوه ، په دې وخت کښې په ناڅاپي ډول څلور ښځې ورته راغلې چې په رنګ ، قد او قامت کښې داسې معلوميدلې لکه چې د بني هاشم او د قريشو له ښځو څخه دي ، حضرت خديجې چې کله دغه ښځې وليدلې يودم په ترس او ويره کښې ولويده ، له دغو څلورو ښځو څخه يوې ښځې ودې مبارکي ته وفرمايل چې اې خديجې ! مه پريشاني کوه او مه ويريږه مونږ الله (جل جلاله) وتاته رالېږلي يو او مونږ ستا خويندي يو ، زه حضرت ساره يم (يعني د حضرت إبراهيم[ع] بي بي) او دغه بله ښځه د عمران لور حضرت مريمه ده (يعني د حضرت عيسى [ع] مور) او دغه دريمه ښځه بيا کلثوم د حضرت موسى (ع) خور ده ، او دا څلرمه ښځه بيا حضرت بي بي آسيه ده چې د فرعون ښځه وه ، دغه مونږ ټولې به په جنت کښې له تاسره ملګري يو .

بيا په دغو ښځو کښې يوه د خديجې و راسته طرف ته او يوه يې چپه طرف ته کښينسته ، او يوه يې و مخ او بله يې شا ته کښينسته ، او د حضرت فاطمې تولد وسو .

کله چې فاطمه (رضي الله عنها) پيداسوه نو له دې مبارکي څخه يوه داسې رُڼا او روښنايي وځليدله چې د مکې مکرمې پر ټولو کورو باندې يې احاطه وکړه ، او په ځمکه کښې داسې ځائ پاته نسو چې له هغه نور څخه دي روښانه سوئ نه وي

بيـــــــت:

بر آسمانِ رسالَت هلالِ از نَو تافت

ببوستان نبوت گلي زنو بـــشگفت.

صاحب د تفسير حسيني په ﷺروضة الشهدآﷺ کښې ذکر کړيدي چې داسې روايت راغلئ دئ چې الله (جل جلاله) د جنت له حورو څخه لس حوري د جناب رسول کريم (صلى الله عليه وسلم) وکور ته ورولیږلې ، او له هري يوې سره يوه ګډوه د حوض کوثر له اوبو څخه ډکه او يو تال ورسره ؤ ، کله چې دغه حوري و خديجې ته راغلې نو په هغه څلورو ښځو کښې کومه ښځه چې د خديجې و مخ ته ناسته وه فاطمه يې ورواخستله او په هغو اوبو سره يې پريمنځله او يوه سپينه جامه چې ورسره وه او ډيره خوشبويه وه راواخستله او فاطمة الزهرآء يې په هغه کښې و پيچله او يوه بله پاکيزه او خوشبويه ټوکره يې پر سر ورواچوله ، او بيا يې و خديجې ته وفرمايل چې اې خديجې! اوس دي نو دغه پاکه ، پاکيزه لور درواخله چې الله پاک پر دې او ددې پر نسل باندې برکت اينښئ دئ ، او دغو ټولو ښځو ودې مبارکي ته د فاطمې مبارکي ورکړه ، بيا ورځخه رُخصت سولې .

وروسته د إسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) راغئ او حضرت خديجة الکبرى فاطمة الزهرآء دده مبارک په غيږ کښې ورکړه .

.....

پوه سه ! چې د فاطمة الزهرآء (رضي الله عنها) ډير نومونه دي ، شيخ عبدالحق محدث دهلوي (رحمه الله) د مدارج النبوة په ج۲ ص۴۵۹ کښې فرمايلي دي چې ددې مبارکي يو نوم فاطمه دئ او په فاطمه سره ځکه دا مسمى سوېده چې الله تعالى دا مبارکه او ددې مبارکي محبين او مخلصين له دوزخ څخه خلاص کړيدي.

او دوهم نوم يې ﷺ بتول ﷺ دئ ، په بتول سره له دې وجې نامداره سوېده چې دا مبارکه د خپلې زمانې له ټولو ښځو څخه په فضيلت او دين کښې او په إنقطاع او پريکړون کښې له ماسوى څخه د الله (جل جلاله) تنها او متفرده وه.

او دريم نوم يې ﷺ زهرآﷺ دئ ، په نامه سره له دې وجې نامداره سوېده چې په ښايست او جمال کښې پر نورو ښځو باندې دې مبارکي فوقيت درلودئ.

همدارنګه راضيَة ، مرضِيَة ، ميمونه ، ذکيَة هم ددې مبارکي مبارک نومونه دي ، او اسم کنية ددې مبارکي ﷺ أم محمدﷺ ؤ .

محدث دهلوي په مدارج النبوت کښې ذکر کړيدي چې د إسلام پيغمبر فرمايلي دي :

إنّ اللهَ يَغضِبُ بِغضَبِ فاطمة ، و يرضي برَضائها.

يعني بېشکه الله (جل جلاله) په غضب کښې کيږي او ناراضه کيږي په غضب او ناراضي سره د فاطمې ، او راضي کيږي په رضا او خوشحالي سره د فاطمې .

همدارنګه محدث دهلوي ذکر کړيدي چي په صحيح حديث کي راغلي دي چي د إسلام پيغمبر فرمايلي دي:

فاطمةُ بِضعَة مني ، مَن آذاها فقد آذاني و من أبغضها فقد أبغضني .

يعني فاطمه يو ټوټه او برخه ده له ما څخه ، هر څوک چي تکليف ورسوي ودې ته نو په تحقيق سره هغه و ماته تکليف ورساوه او هر څوک چي بغض وکړي له دې سره نو په تحقيق سره هغه له ما سره بغض وکړ .

.....

پوه سه! چي په دې باره کښي هم إختلاف دئ چي ددې مبارکي نکاح له حضرت علي (کرم الله وجهه) سره څه وخت وسوه؟

اول قول دا دئ چي په دوهم کال د هجرت د رمضان په مياشت کښي د بدر له غزا څخه وروسته ، او ځينو ويلي دي چي د أحد له غزا څخه وروسته ددې مبارکي نکاح له حضرت علي بن ابي طالب سره وسوه ، او د واده مراسم يې د ذي الحجې په مياشت کښي تر سره سول .

دوهم قول دادئ چي د رجب په مياشت کښي يې نکاح ورسره وسوه .

دريم قول دادئ چي د صفري په مياشت کښي په وحي او د الله (جل جلاله) په حکم سره ددې مبارکي نکاح له حضرت علي سره وسوه ، په دغه وخت کښي ددې مبارکي عمر ١٥ کاله او پنځنيي مياشتي وو ، او د حضرت علي عمر ٢١ کاله او پنځه مياشتي وو .

له حضرت علي څخه ددې مبارکي دغه اولاد سوئ دئ :

حسن ، حسين ، محسن ، زينبه ، أم کلثوم ، رقيه .

)کذا في مدارج النبوة للمحدث الدهلوي . (

پوه سه ! چي دفاطمة الزهرآء وفات په صحيح قول د رمضان المبارک په دريمه د سه شنبې په شپه سوئ دئ ، په دغه وخت کښي د إسلام د پيغمبر له رِحلَت او وفات څخه ٦مياشتي تيري سوي وي ، او په بقيع کي ددې مبارکي دفن په شپه کښي ترسره سو ، او د جنازې لمونځ يې حضرت علي او په يوه قول يې حضرت عباس (رضي الله عنهما) ادا کړ .

پوه سه ! چي په مَدفَن ددې مبارکي کښي هم إختلاف دئ ،ځيني وايي چي ددې دفن ددې مبارکي په خپل کور کي سوئ دئ کوم چي د مسجد نبوي په داخل کښي راځي ، او يو قول داسي راغلئ دئ چي مَدفن ددې په هغه مسجد کښ دئ چي په بقيع کښي موجود دئ او و دې مبارکي ته منسوب دئ (کذا في مدارج النبوت وغيره ، والعلم عندالله).

د إسلام د څلرم خليفه حضرت علي ابن أبي طالب (عليه السلام) مناقب او فضايل

بسمه تعالى !!!

محترمو مسلمانانو ! مطابق د عقيدې د أهل السنت والجماعت حضرت أميرالمؤمنين علي (رضي الله عنه) څلرم شخص دئ له خلفاؤ راشدينو څخه ، او وروسته له أمير المؤمنين عثمان بن عفان (رضي الله عنه) څخه څلرم شخص دئ ، چې په أفضليت کښې پر نورو ټولو صحابه کرامو باندې پرته له حضرت أبوبکر ، عمر ، عثمان (رضي الله عنهم) څخه موقعيت او قرار لري.

فضايل او کمالات دده مبارک أظهر من الشمس دي ، خو په دې وجه چې دَی مبارک د أصحابُ العباء او د أهل بيت النبوة دوهم شخص دئ او دغه مبارکه مياشت د محرم الحرام د أهل بيت د فضائلو له بيانولو سره واضح او ښکاره تناسُب لري غواړم چې دده مبارک فضآئل او مناقب هم په دې سلسله کښې درج کړم .

)١ : (کله چې د إسلام پيغمبر له (صلى الله عليه وسلم) حجة الوداع څخه فارغ سو او د مدينې منورې پر طرف باندې سره له اصحاب کرامو راروان سو ، نو کله چې و ﷺ غدير خُم﷿ ته چې له ناحيو څخه د جحفې دئ او په منځ کښې د مکې معظمې او مدينې مطهرې واقع دئ راورسيدئ نو مخ مبارک يې و خپلو مبارکو أصحابو ته راوګرځاوئ او داسي يې ورته وفرمايل :

أ لستم تعلمونَ أني اولى بالمؤمنينَ من أنفسِهم ؟ قالوا بلى . !

يعني اې اصحابو ! ايا نه ياست تاسي چې عالمان ياست تاسي په دې خبره چې زه ډير نژدې يم و مؤمنانو ته ، يا ډير دوست يم د مؤمنانو له نفسو او ځانو څخه د دوی ؟ اصحابو ورته وويل چې هو ! (يعني بېشکه ته و مؤمنانو ته د دوی تر ځانو و دوی ته ډير ورنژدې يې او ددوی ترځانو د دوی ډير دوست يې) .

وروسته له دې د إسلام پيغمبر د حضرت علي (رضي الله عنه) لاس ونيوئ او داسي يې وفرمايل:

اللهم مَن کنتُ مولاه فعلي مولاه ، الله والي من والاه و عادي من عاداه ، أنصر مَن نصره و اخذل من خذله ، اللهم ادرالحقَّ معَه حيثُ دارَ (مدارج النبوة للمحدث الدهلوي ص۴۰۱) .

يعني اې الله ! د هر چا چې زه مولا يم نو علي هم د هغه مولا دئ ، اې الله! دوستي او محبت وکړه له هغه چا سره چې له علي سره دوستي کوي او دښمني وکړه له هغه چا سره چې له علي سره دښمني کوي ، مدت وکړه (يعني اې الله !) د هغه چا چې هغه د علي مدد کوي او ترک د مدد وکړه (يعني نصرت او کومک مه ورسره کوه) له هغه چا

سره چي هغه له علي سره مدد او کومک نه کوي ، اې الله ! راګرځوه حق له علي سره هر چيري چي دَی ګرځي (يعني دَی او حق مه سره جلا کوه) .

)٢ : (د إسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) فرمايلي دي:

لا يُحِبُّ عليًا منافقٌ و لا يُبغِضُه مؤمنٌ (رواه الترمذي ج٢ ص٦٩١) .

يعني : محبت نکوي له علي سره هيڅ منافق او بغض نکوي له ده سره هيڅ مؤمن .

)٣ : (له حضرت سَعد بن أبي وقاص څخه روايت دئ چي نبي (صلى الله عليه وسلم) و حضرت علي ته وفرمايل :

أنتَ مني بمنزلةِ هارون مِن موسى (ع) (رواه الترمذي وقالَ هذا حديث صحيحٌ) .

يعني اې علي ! ته په نسبت و ماته داسي منزلت او مقام لرې لکه چي څنګه مقام حضرت هارون (ع) په نسبت و موسى (ع) ته درلودئ .

پوه سه ! چي کله چي د إسلام پيغمبر د تبوک و غزا ته تلئ نو حضرت علي يې په مدينه منوره کښي د خپل ځان د خَلَف يا په بل تعبير د خليفه په حيث پريښووئ ، لکه کله چي موسى (ع) و کوه طور ته تلئ نو يې هارون (ع) په بني اسرآئيلو کښي د خپل ځان د خلَف په توګه پريښووئ ، نو حضرت علي (رض) د إسلام و پيغمبر ته عرض وکړ چي اې د خدائ رسوله ! ته ما څنګه د ښځو او کوچنيانو په ډول تر شا پريږدې او له ځان سره مي نه ملګرئ کوې ؟ نو په دې وجه د خدائ رسول وده ته مذکور حديث وفرمايه (أنظر حاشية الترمذي) .

)٤ : (له حضرت زرين حُبيش (رض) څخه روايت دئ چي حضرت علي (رضي لله عنه) فرمايلي دي چي ځما دي په هغه ذات قسم وي چي دانه چاودلې ده او وابنه يې ورڅخه راايستلي دي او هر خاوند د روح يې پيدا کړئ دئ ، چي بېشکه شان دادئ چي د إسلام پيغمبر و ماته داسي توصيه کړېده چي محبت به نه کوي له ما سره مګر مؤمن او بغض به نه کوي له ما سره مګر منافق (رواه مسلم ، کذا في المشکوة) .

)٥ : (له حضرت عِمران بن حصين څخه روايت دئ چي نبي (صلى الله عليه وسلم) فرمايلي دي:

إن عليا مني و أنا منه ، وهو ولي کل مؤمنٍ (رواه الترمذي ، کذافي المشکوة) .

يعني بېشکه علي له ما څخه دئ او زه له ده څخه يم ، او دَی مددګار او دوست د هر مؤمن دئ .

)٦ : (له إبن عُمر څخه روايت دئ چي د إسلام پيغمبر و حضرت علي ته وفرمايل :

أنـــتَ أخـــي فـــي الدنيـــا والاخرة (رواه الترمذي ، کذافي المشکوة) .

يعني اې علي ته ځما ورور يې هم په دنيا کښي او هم په آخرت کښي .

)۷ : (له حضرت أنس (رضي الله عنه) څخه روايت دئ چي د رسول الله (صلى الله عليه وسلم) په حضور کښې يو مرغه (يعني چي کباب سوئ ؤ او يو چا ورته هديه کړئ ؤ) پروت ؤ ، نو ده مبارک داسي دُعا وکړه:

اللهم اتني بأحب خلقک اليک ، يأكلُ معي هذا الطيرَ . (رواه الترمذي) .

يعني اې الله ! و ماته داسي څوک راوله چي له جملې څخه د ډيرو محبوبو د مخلوق ستا وي و تاته چي دغه مرغه له ماسره وخوري .

نو حضرت علي (رض) راغلئ بيا يې هغه مرغه ورسره وخوړئ .

)۸ : (له حضرت علي څخه روايت دئ چي رسول الله (صلى الله عليه وسلم) و ماته و فرمايل چي په تا کښې يو نادر صفت د حضرت عيسى (ع) موجود دئ ؛ ځکه چي د عيسى (ع) په باره کښې يهودانو تفريط کړئ وو چي له ده مبارک سره يې بُغض کاوئ او دده پر مور مبارکه يې بُهتان وايه ، او نصاراوو بيا له ده سره په محبت کښې إفراط کړئ دئ چي وده ته يې داسي منزلت او مقام ثابت کړئ دئ چي هغه ده لره نسته .

يعني ځکه نصارى ، ځيني حضرت عيسى (ع) خدائ بولي او ځيني يې د خدائ ځوى بولي او ځيني يې دريم د دريو خدايانو بولي .

بيا حضرت علي (رض) فرمايلي دي چي دوه نفره به ځما په سبب په هلاکت کښې لويږي :

اول : هغه څوک چي ځما په محبت کښې إفراط او تر حدتيرئ کوي او ځما مدحه په هغو شيانو سره کوي چي هغه په ماکښې موجود ندي.

دوهم : هغه سړئ چي له ما سره بغض کوي او د دُښمنۍ په وجه پر ما باندي بُهتان وايي .

)رواه أحمد . (

پوه سه ! چي اول قسم خلګ عبارت دي له روافضو او شيعه ګانو څخه چي د حضرت علي په شان کښې او دده په محبت کښې دونه إفراط او تر حد تيرئ کوي لکه څرنګه چي نصاراوو د حضرت عيسى (ع) په شان کښې کړئ دئ .

او دوهم قسم خلګ عبارت دي له خوارجو څخه ، چي له حضرت علي سره د دښمنۍ په وجه يې و ده مبارک ته د کفر نسبت کاوئ ، او داسي تفريط يې دده مبارک په شان کښې کړئ دئ لکه څرنګه چي يهودانو د حضرت عيسى (ع) په شان کښې کړئ وو .

)۹ : (مولانا حسين واعظ کاشفي (رحمة الله تعالى عليه) په ﷺ روضة الشهدآء ﷺ کښې فرمايلي دي چي إمام أحمد فرمايلي دي چي د هيڅ صحابي په فضيلت کښې دونه روايتونه و ماته په ثبوت ندي رسيدلي لکه څونه چي د حضرت

علي (رضوان الله تعالى عليه) په شان کښې راته ثابت سويدي ، همدارنګه مولانا مذکور ذکر کړيدي چې تولد دده مبارک دننه په خانه کعبه کښې سوئ دئ ، او دغه شرف نه تر ده له مخه نه له ده څخه وروسته چاته حاصل سوئ دئ ، لکه چې يوه عربي شاعر فرمايلي دي :

ولدته في الحرمِ المعظمِ أمه طابت و طابَ وليدها والمولدُ

بيـــــت :

گوهر چو پاک بود و صدف نيز پاک بود

آمـــــد ميـــانه يـي حرمِ کعبه دروجـــود

کعبش زي فيض کعبه صفا داشت لا جرم

بر دوش سيد دوجـــهان جلـــوها نمـود

محترمو وروڼو ! سلسله د بيان د فضائلو د حضرت علي (رضوان الله تعالى عليه) په تقرير او تحرير کښې و پائ ته نسي رسيدلائ نو کوم څه چې مي ذکر کړل په هغه سره إکتفا کوم ، خو په مختصر ډول و دريو نورو خبرو ته گورې :

)١ (خبر داده چې د نورو صحابه کرامو له نومو سره صرف ﷺ رضي الله عنه ويل کيږي او دده مبارک له نامه سره ﷺ کرم الله وجهه ﷺ هم ويل کيږي ، ددې دوې وجې دي:

اوله وجه يې داده چې ده مبارک په هيڅ وخت کښې و بوت ته سجده نده کړې.

دوهمه وجه يې داده چې کافرانو به له ده سره د سختي دُښمنۍ په وجه دده په شان کښې داسي ويل ﷺ سوَّد الله وجهه ﷺ نو مسلمانانو ددوۍ په رد کښې د حضرت علي له نامه سره دا وينا شروع کړه چې کرم الله وجهه.

محترمو مسلمانانو ! مسلمان ته پکار ده چې په صحيح ډول په إسلام ځان اګاه کړي ، خصوصًا و علماوو ته ، داخبر مي په دې خاطر درته وکړه چې ما له ايران سره په يوه مرکه کښې د حضرت علي له نامه سره د ﷺ عليه السلام ﷺ جمله په بار بار ويلې وه نو ډيرو ملايانو او طالبانو ته له دې خبري څخه خورا کرکه پيدا سوېوه ؛ ځکه د دوۍ په معلومات کښې دا خبره وه چې عليه السلام د حضرت علي له نامه سره ويل د روافضو کار دئ ، ځکه په حقيقت کي دغه جمله د نبي له نامه سره ويله کيږي ، خو محترمو ! اصلي اسلامي صورتحال دغه ډول ندئ په دوۍ کښې چې ځيني له ما سره مخامخ سويدي نو وروسته له دې چې په دې باب مي له أصلي اسلامي هدايت څخه اګاه کړيدي دا توصيه مي هم ورته کړېده چې و عالم او طالب ته پکار ده چې په صحيح معنى له إسلام څخه ځان باخبره

وساتي ، دا يو بل خصوصيت د حضرت علي دئ چي دده له نامه سره ﷺ هم ويل کيدلائ سي ، بلکي دده د اولادې له نومو سره هم عليه السلام ويل کيدلائ سي .

صاحب د تفسير مظهري چي هر ځائ په خپل کتاب کښې د حضرت علي نوم ذکر کوي ـ عليه السلام ـ ورسره وايي .

په تاريخ طبري کښې چي هر چيري د حضرت علي نوم ذکر کيږي د ﷺ جمله ورسره وايي.

شيخ عبدالحق محدث دهلوي په مدارج النبوة کښې د إمام جعفر صادق له نامه سره هم عليه السلام وايي.

صاحب د أصول الشاشي ، د أصول الشاشي په خطبه کښې فرمايلي دي : والسلام على أبي حنيفة و أحبابه.

ځما په فکر و حضرت علي ته دا خصوصيت په دې وجه پيدا سوئ دئ چي رسول (علي الصلوة والسلا) وده ته فرمايلي دي :

أنت مني بمنزلة هارون من موسى إلا أنه لا نبي بعدي (كذا في المشكوة) .

)٢ (خبر داده چي د حضرت علي (رض) او د معاويه په منځ کښې چي کومي شخړي راغلي دي نو په دې باره کښې د أهل السنت والجماعت ، خصوصًا ځمور د أحنافو مَوقِف دادئ چي په هغوی ټولو شخړو کښې حضرت علي پر حق ؤ او حضرت معاويه په إجتهاد کښې خطا وتلئ ؤ ، او مقصود د دواړو حق و منځ ته راوستل ؤ (أنظر شرحَ العقائد ، نبراس ، شرح مقاصد وغيره) .

)٣ (خبره داده چي کوم حديثونه چي د حضرت علي په باره کښې راغلي دي چي يوه برخه يې ما درته ذکر کړه په هغوی کښې ځيني داسي حديثونه سته چي شيعه ګان يې پر دې خبره باندي دليل ګرځوي چي د إسلام د پيغمبر څخه وروسته حقدار په خلافت سره حضرت علي ؤ ، خو دا استدلالات د دوی غلط دي او په ترمذي ، مدارج النبوت او په کتابو د عقائدو کښې د دوی جوابونه سويدی .

په حقيقت کښې شيعه ګان ددې خبري مصداق دي چي :

پنج وينې شش نه وينې

يعني دوی و هغو احاديثو ته ګوري چي د حضرت علي په شان کښې راغلي دي او له هغو احاديثو څخه سترګي پټوي چي د نورو درو خلفايي راشدينو په باره کښې راغلي دي ، لکه چي د حضرت أبوبکر په شان کښې يو دا مبارک حديث راغلئ دئ چي بخاري وغيره يې روايت کړئ دئ :

ما طلعت الشمس بعدالنبيين على أفضل من أبي بكر .

)والسلام و من الله التوفيق. (

د حضرت امام حسن او امام حسين رضي الله عنهما مناقب ا وفضائل

)١ : (داسلام پيغمبر په يوه مبارک حديث کښې فرمايلي دي:

ان جبريل يعين الحسين واني احب ان اعين الحسن (انتهى مختصرًا) .

اخرجه الحارث بن ابي اسامه عن محمد بن علي كذافي الخصائص الكبرى للسيوطي جلـ٢ـد صفحـ٤٦٥ـه.

يعني بيشكه جبريل وحسين ته كومک وركوي اوبيشكه زه نو داخوښوم چي وحسن ته كومک وركړم.

دا مبارکه خبره داسلام پيغمبر هغه وخت وکړه چې حسنينو غيږ سره ايسته اورسول الله صلى الله عليه وسلم دامام حسن پرطرف خبره کوله نوفاطمي رضي الله عنهاورته وويل چي اي دخدائ پاک رسوله ته له حسن سره کومک کوي لکه چي دي ترحسين درباندي ګران دئ.

)٢: (ابن عساكر له حضرت ابن عُمر څخه روايت کړئ دئ چي ده مبارک فرمايلي دي:

كان على الحسن والحسين تعويذانِ فيهما زغبٌ مِن زَغبِ جناح جبرئيل (كذا في الخصائص الكبرى في الصفحة المذكورة) .

يعني پر حسن او حسين باندي دوه تعويذونه راځړيدل چي له وړو او ميده بڼو څخه د وزر د جبريل (ع) ول .

)٣ : (له حضرت أبي هريرة (رض) څخه روايت دئ چي رسول الله (صلى الله عليه وسلم) فرمايلي دي :

مَن أحبَّهما فقد أحبني و مَن أبغضهما فقد أبغضني (رواه الإمام أحمد ، كذا في البداية والنهاية ج٨ص٦٠٢) .

يعني هر چا چي مينه او محبت وکړ له حسن او حسين سره ، نو په تحقيق سره هغه له ما سره مينه او محبت وکړ او هر چا چي بغض وکړ له دوی دواړو سره نو په تحقيق سره هغه له ما سره بغض وکړ .

)٤ : (له حضرت أنس بن مالک څخه روايت دئ چي له رسول الله (صلى الله عليه وسلم) څخه پوښتنه وسوه چي ستا په أهل بيت کښې کوم يو وتاته ډير محبوب دئ ؟ نو ده مبارک په جواب کښې ورته وفرمايل چي حسن او حسين.

)رواه أبو يعلى الموصلي ، كذافي البداية والنهاية في الصفحة المذكورة . (

)٥ : (له حضرت أبي سعيد څخه روايت دئ چي رسول الله (صلى الله عليه وسلم) فرمايلي دي :

الحسن والحسين سيدا شِبابِ أهلِ الجنة إلا ابني الخالة : يحيى و عيسى (رواه أبوالقاسم البغوي ، كذافي البداية) .

يعني : حسن او حسين دوه سرداران د ځوانانو د جنت دي ، مګر ماسوى له دوو نفرو چي د خالة ځامن دي چي هغه حضرت يحيى او عيسى (عليهماالسلام) دي .

محترمو ورونو ! اوس د حسنينو د هر يوه تنها تنها په مختصر ډول څه فضايل درته ذكر كوم:

اول إمام حسن (رضي الله تعالى عنه) :

حاكم له عبدالله إبن عبيدالله څخه روايت كړئ دئ چي حضرت إمام حسن پنځويشت حجه پياده او د پښو په تګ كړيدي ، سره له دې چي سورلۍ او مركبونه به هم په زياته اندازه ورسره ول (كذا نقله السيوطي) .

إبن سَعد له علي بن زيد څخه روايت كړئ دئ چي إمام حسن دوه كرته خپل ټول جايداد په داسي ډول د خداۍ د رضا لپاره صرف كړ چي له ده سره به هيڅ شئ په كور كښي پاته نسو ، او دارنګه يې درې كرته بيا د خپل جائداد نيمئ د خداۍ د رضا لپاره صدقه كړ تر داسي حده چي خپله يوه چوټه بې خيرات كړه او بله بې پريښوولە او يوه موزه بې خيرات كړه او بله بې پريښوولە (ذكره السيوطي ، كذا في النبراس) .

په ﷺ شواهد ﷺ كښي ذكر سويدي چي د أهلبيتو له دوولسو إمامانو څخه دوهم امام حضرت إمام حسن (رضي الله عنه) دئ ، إسم كنية دده مبارك أبو محمد ؤ او لقب يې تقي او سيد وو ، په دريم كال د هجرت درمضان مبارك په نيمايي كي په مدينه منوره كښي دده مبارك تولد وسو .

كله چي د إسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) دده مبارك له زوكړي څخه خبر سو نو يې د فاطمة الزهرآء وكورته تشريف وروړ او له حضرت علي (كرم الله وجهه) څخه يې پوښتنه وكړه چي پر ده باندي مو كوم نوم ايښئ دئ ؟

حضرت علي ورته وفرمايل چي ستا بې مشورې خو موږ دا د ځان حق نه بلئ چي پر ده باندي نوم كښيږدو ، البته ځما په زړه كښي دا خوښه ده چي د ﷺ حرب ﷺ په نامه سره يې مسمى كړو !

د إسلا پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) ورته وفرمايل چي زه بيا د الله (جل جلاله) بې اذنه نسم كولائ چي پر ده باندي نوم كښيږدم ، په دې وخت كښي حضرت جبريل (ع) راغلئ او د إسلام و پيغمبر ته يې وويل چي:

اې محمده ! الله پاک پر تا باندي سلام وايي او بيا فرمايي چي حضرت علي نسبت و تاته داسي دئ لكه چي حضرت هارون نسبت و موسى (ع) ته ؤ ، نو د هارون (ع) ځوى ﷺ شبر ﷺ نومیدئ نو ته هم بايد پر دغه مبارک لمسي باندي او د حضرت علي پر دغه عاليقدره ځوى باندي د شبر نوم كښيږدې!

د إسلام پيغمبر ورته وفرمايل چي ځموږ ژبه خو عربي ده او شبر خو د عبري زبان كلمه ده!

حضرت جبرئيل ورته وويل چې په عربي کښې د شبر معنی ﷺ حسن ﷺ ده ، نو په دې سبب يې پر ده مبارک باندې د حسن نوم کښيښووئ .

د إسلام پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) د حضرت إمام حسن په ښي غوږ کښې اذان او په چپ غوږ کښې إقامت وکړ (البته د نامه تر ايښودلو له مخه) بيا يې دده مبارک عقيقة په دوو سپينو پسو سره چې ليږ تورواليئ يې هم درلودئ (چې په عربي کښې أملح ورته ويل کيږي) وکړه ، او د يوه پسه ورون يې دده مبارک و قابلې ته ورکړ او دده د سر مبارک د وريښتانو په وزن يې سپين زر خيرات کړل .

حضرت إمام حسن له سينې څخه بيا تر ککرۍ پورې تر ټولو خلګو د إسلام له پيغمبر سره ډير مشابه ؤ .

شيخ فريد الدين عطار (قدس سره) په خپل کتاب کښې چې د ﷺ ګل وهرموز ﷺ په نامه دئ د إمام حسن په شان کښې دا ډول فرمايلي دي ، مثنوي :

إمامي کو امامت را حســـــن بود حسن آمد که جمله حسن ظن بود

همه حسن و همه خلق و همه حلم همه لطف و همه جودو همه علم

شب از زلف سياهــش تيره مـانده ز رويش مــاه روشن خيره مانده

لبش قـــائم مقام حــوض کـــوثر که بودي چـــشمه نــوش پيـمبر

چـــنان نوشي بزهر الــود کــردنـد دلش خــون و جگر پالوده کردند

ز زهرش چون جگر شد پاره پاره ز غصه گشت خونين سنگ خاره.

همدارنګه يو بل بزرګ د حسنينو په بار کښې داسي فرمايلي دي ، مثنوي :

هست بر أهل معرفت روشن صفت حضرن حســين و حسن

آن يــکي اختريست تــابنده وان ديګر گــوهريست رخشنده

آن يکي نور ديــدهء نبوي و ان يکي شمع جان مرتضوي

روي آن صاف تر زلمعهء بدر گيــسوي اين نمونهء شب قـدر

آن يکي ماه آسـمان کمال وان دګر سرو بوســتان جمال.

)کذا في روضة الشهدآء للکاشفي . (

صاحب د نبراس د نبراس په ص٥١٦ کښې فرمايلي دي :

و مِن أعظمِ مناقبه تسليم الخلافة حفظًا للدمآء مع ما كان معه من عساكر كالجبال .

يعني بعضي له ډيرو غټو مناقبو د إمام حسن دادئ چي ده و حضرت معاويه ته په دې وجه خلافت تسليم کړ چي د مسلمانانو وينه تويه نسي ، سره له دې چي د غرو په ډول فوج او لښکر ورسره وو .

په ﷺ صواعق ﷺ کښي ذکر سويدي چي دده مبارک ښځي په امر د يزيد بن معاويه وده مبارک ته زهر ورکړل ، يعني چي د هغو زهرو په وجه دَی مبارک په شهادت ورسيدئ.

د سبط رسول سیدشباب أهل الجنة ، شهید کربلا حضرت إمام حسین د مناقبو پاته او ځانګړې برخه

بسمه تعالی !!!

محترمو ورونو ! په دې برخه کښې د حضرت إمام حسین (رضي الله عنه) په اړه ځینې ځانګړي مطالب و تاسي محترمو ته ذکر کوم ، او په راتلونکیو برخو کښې به ان شآءالله دده پاځون په مقابل کښې د یزید ، دده مبارک د پاځون شرعي حکم او له ده سره چې کوم څوک ملګري ول دهغوی او دده د شهادت ذکر ، د یزید قبائح او پرده باندې د لعنت ویلو د جواز او د نه جواز په اړه اساسي او موثق معلوماتونه درکړه سي.

اوس ددې برخې په مطالبو پیل کوم :

قدرمنو ! په شواهد النبوة کښې راغلي دي چې حضرت امام حسین د أهل بیت له امامانو څخه دریم إمام دئ او ابوالأئمة هم ورته ویل کیږي ، اسم کنیة دده مبارک أبو عبدالله ؤاو ذکي ، شهید ، سبط او شهید دده مبارک لقبونه وو .

د هجرت په څلرم کال د شعبان په ۴ یا په ۵ د سي شنبې په ورځ په مدینه منوره کښې دده مبارک تولَد وسو ، علماوو ذکر کړیدي چې موده د حمل دده مبارک شپږ میاشتي وه ، او هیڅ کوچنئ د شپږو میاشتو ندئ له مور څخه پیداسوئ چې بیا دي ژوندئ پاته سوئ وي ماسوا له دوو نفرو : اول یحیی بن زکریا علیهماالسلام) دوهم حضرت امام حسین (رضي الله عنه) ، او د حضرت امام حسن د ولادت ، او د فاطمې د علوق او حمل کیدلو په امام حسین سره پنځوس ورځي مفاصله په منځ کښې راغلې ده ، نو حضرت امام حسین اوه میاشتي او شل ورځي له امام حسن څخه کشر ؤ .

کله چې د امام حسین تولد وسو ، چې یوه بزرګ ددې تولد خوشحالي په دې شکل تعبیر کړېده ، قطعه :

طلوع کرد بتائید حق ز بـــرج کـــــمال مه خجسته روخ و اختري مبـــارک فال

ازین نهال شرف تازه گشت گلشن دین چنانکه تازه شود برگ گل زباد شمال.

د اسلام پر پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) باندې دده مبارک د تولد زیرئ وسو ، حضرت رسول أکرم في الحاله د فاطمة الزهرآء و کورته تشریف یووړئ ، حضرت أسمآء بنت عمیس چې د حضرت حسین دایه توب یې کاوئ په داسي حال کښې چې حضرت حسین یې په یوه خرقه کښې پیچلئ ؤ دده مبارک په غیږ کښې کښیښووئ .

د إسلام پيغمبر دده مبارک په ښي غوږ کي اذان او په چپ غوږ کي اقامت وکړ ، بيا يې و حضرت علي ته وفرمايل چي کوم نوم دي پر ده باندي ايښئ دئ ؟ حضرت علي ورته وويل چي ما نه غوښتل چي ستا له صوابديد څخه پرته پر ده باندي نوم کښيږدم ، د إسلام پيغمبر وفرمايل چي زه نو بيا د الله (جل جلاله) و حکم ته گورم.

په دې حال کي حضرت جبريل (ع) رالئ او وې ويل چي د حضرت هارون (ع) دوهم ځوی شبير نومیدئ او د شبير معنی په عربي حسين دئ ، نو يې په دې وجه پر ده باندي د حسين نوم کښيښودئ .

دده مبارک د تولد په اومه ورځ يې د عقيقې په نيت دوه پسونه حلال کړل او دده مبارک سر يې وروخريئ او د هغو وريښتانو په تاله يې سپين زر خيرات کړل (كذا في روضة الشهداء ص ۱۸۲ للإمام الكاشفي)

همدارنگه په يوبل روايت کښي راغلي دي چي کله چي امام حسين رضي الله عنه پيداسو نو الله جل جلاله وحضرت جبرائيل عليه السلا ته وفرمايل چي ولاړسه زماوحبيب ته زماله طرفه دده دلمسي مبارکي ورسوه اووروسته له هغه يې په دي هم خبرکړه چي دغه حسين به يووخت ستادځينوامتيانوله لاسه په قتل رسيږي اوددي تعزيت اوفاتحه خواني هم زماله طرفه وروسوه

حضرت جبرائيل عليه السلام چي دغه الهي پيغام دخدائ ورسول ته راورساوه اوداسلام پيغامبر اوحضرت علي اوفاطمه له دي خبري څخه اگاه سول اوداسلام پيغامبر وحضرت فاطمي ته وفرمايل چي داواقعه به هغه وخت وي چي نه به ته يې اونه به زه يم اونه به حسن وي حضرت فاطمي دچغواوبغاروپه حال کښي داسي وفرمايل چي کاشکي زه هغه وخت ژوندي وائ ترڅوچي دحسين دمصيبت مراسم مي پرځائ کړي وائ په دي وخت کښي يوهاتفي اواز راغلي چي اي فاطمي ته غم مه کوه دقيامت تروړئي پوري به (يعني په چوکاټ کښي دشريعت هرکال مسلمانان دحسين دمصيبت مراسم ترسره کوي بيت---

زين مصيبت داغهابرسينهء سوزان ماست زين غزاسدشعلهء غم بردل بريان ماست.

كذاذكره مولانا حسين الكاشفي صاحب تفسيرحسيني

توجه...

محترمومسلمانانودامام حسين اودکربلا دشهيدانو دمصيبت مراسم په هغه ډول ترسره کول لکه چي يې شيعه گان ترسره کوي داداهل السنت والجماعت په مسلک کښي خصوصاً داحنافو په مذهب کښي ناروا اوله اسلام څخه وتلي کاردي ،البته دعاشوراء په ورځ دامام حسين اودکربلا دشهيدانو حالات بيانول يا په هغوئ کښي تأمل اوفکرکول اوپه نتيجه کښي ددي په زړه کښي دلسوزي اودردپيداکيدل اوترسترگو په غيري اختياري ډول اوښکي راتوييدل اوددوي په حق کښي دعاگاني اوخيراتونه کول داسلام له اصولواوله فروعوسره موافق اوصالح عمل دئ کوم څوک چي دغه کارهم بدعت سيئه يانارروا بولي نودادډيرنامرداوبي لاري انسان کاردئ.

شيخ مفيد ذكرکړيدي چي هغه وخت چي جبرائيل عليه السلام دحسين دمبارکي لپاره وحضورعليه السلام ته راتلې نوپريوه فرشته باندي راغلي چي پرمځکه باندي غورځيدلي وه دغه فرشته قطرس نوميدله چي په دريم اسمان کښي داويا زره فرشتومشره وه، حضرت جبرئيل ورته وويل چي قطروسه ولي ژاړي اوداځه کيفيت درپيښ سويدئ قطرس ورته وويل چي دالله جل جلاله په يوه حکم کښي ادناقدر سستي راځخه وسوه او په نتيجه کښي مي وزرونه وسوځيدل

اي جبرائيله :ماداسلام وپيغمبر ته درسره بوځه ښايې چي دده په برکت دغه مشکل ځما حل سي نوحضرت جبرائيل دغه فرشته داسلام وپيغمبرته حاضره کړه داسلام پيغمبر چي ددي له حال څخه خبرسو نويې ورته وفرمايل چي ورسه اوخپل ځان په حسين ومښه قطرس چي دغه کاروکړ نوفي الحاله يې بيرته وزرونه پيداکړل اوودريم اسمان ته يې پروازوکړ اووخپلي عبادت خاني ته ورسيدله، بيا چي کله دامام حسين رضي الله عنه ل شهادت څخه خبره سوله نويې په افسوس سره وويل چي کاشکي زه له دي واقعي څخه مخکي خبره سوي واې چي له نوروټولو خپلو فرشتوسره مي دده دکومک دپاره وځمکي ته ځان رسولاې واې..

انظرروضة الشهداء ،لصاحب تفسيرحسيني . والسلام.....

بسمه تعالئ....

محترموپه دي برخه کښي په دي باب بيان درته کوم چي دحضرت امام حسين اودده داهل بيت اوملګريو له هغو مصائبو څخه چي په کربلاکښي دوې ورسره مخامخ سول ، اودارنګه دحضرت امام حسين له شهادت څخه داسلام پيغمبراو فاطمة الزهرااوعلي کرم الله وجهه له پخوالا دالله جل جلاله له طرفه اګاه اوخبردار ګرځيدلي وو ، لکه چي په تيره برخه کښې دروضة الشهداء په حواله يوروايت ما درته ذکرکړ خواوس غواړم چي په دي باب پوره وضاحت درته وکړم نوورته متوجه سي.

اول : له ثابت بن انس څخه روايت دئ چي فرشتي او ملکي دباران له الله پاک څخه ونبي عليه السلام ته دورتللو اجازه وغوښتله نوالله پاک اجازه ورکړه يعني نودغه فرشته ونبي عليه السلام ته راغله ، بيانبي عليه السلام و ام سلمي رضي الله عنها ته حکم وکړ چي ودروازي ته ګوره اوڅوک مه راپريږده ، بيا حضرت حسين راغلي يعني هغه وخت چي دى کوچني وو اودنبي عليه السلام ومبارکوورو ته ورغورځيدي نودغي فرشتي و رسول عليه السلام ته عرض وکړ چي ايا ! ته حسين خوښوي ده مبارک ورته وفرمايل چي هو: نودغي دباران فرشتي ورته وويل چي بيشکه ستادامت له لاسه به دي قتل کړسي بيا يې له کربلا څخه يوقسم سره خاوره هم راواخستله اونبي عليه السلام ته يې ورښکاره کړه بياحضرت

ام سلمي دغه خاوره دخپلي جامي په يو طرف کښي واچوله

انتهى مع ادنى اختصار . رواه احمد كذا في البدايه والنهايه ج ٨ص ٥٩٦

دوهم : له حضرت انس بن حارث څخه روايت دئ چي ما به له رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه اوريدل چي ده مبارک به فرمايل (ان ابني [يعني الحسين] يقتل بارض يقال لها كربلاء فمن شهد منكم ذالک فلينصره) رواه ابوالقاسم البغوي

كذافي البدايه والنهايه.

يعني بيشكه ځما ځوى حسين به قتل كړكيږي په داسي ځمكه كښي چي كربلا ورته ويل كيږي نوځوک كه له تاسي څخه په هغه وخت كښي حاضروو نومدَت دي وكړي يعني دحسين .

دريم :له حضرت علي ابن ابي طالب څخه روايت دئ چي دي مبارک كله چي صفين ته تلي نوپركربلاء باندي راغلي بيا يې پوښتنه وكړه چي ددغه ځاى نوم څه دئ خلگوورته وويل چي ددي ځاى نوم كربلاء دئ ، نوده مبارک وفرمايل چي (كرب وبلاء)يعني دادغم اوبلاء ځاى دئ بيا يې هلته له يوي درختي سره لمونځ وكړ بيايې وفرمايل چي دلته به داسي شهيدان وژل كيږي چي پرته له صحابووڅخه به ترنوروټولو شهيدانو بهتره وي چي وجنت ته به بي حسابه داخليږي ، او په دغه ځمكه كښي يې ويوځاى ته اشاره وكړه بياخلگو هغه ځاى نښاني كړ چي وروسته په هغه ځاى كښي حضرت امام حسين شهيد كړسو.

راوه ابن سعد كذا في البداية والنهاية لابن كثير.

ابوالجناب كلبي حكايت كړيدئ چي دكربلاء خلگ هميشه دپيرانا نو ژړاوي پرامام حسين باندي اوري.

كذا في البداية والنهاية لابن كثير.

ابن عساكر روايت كړيدئ چي يوي ډلي دغازيانو دروم په ځيني ښارو كښي په يوه كنيسه اوعبادتگاه كښي دنصارى وو دغه بيت ليكل سوي وليدي.

اترجوامة قتلت حسينا شفاعة جدهِ يوم الحساب.

نودوى له روميانو څخه پوښتنه وكړه چي دغه بيت چا ليكلي دئ نوروميانو ورته وويل چي ستاسو دنبي تربعثت دري سوه ٣٠٠ كاله له مخه دغه بيت ليكل سويدئ.

كذا في البداية والنهاية ج ٨.

دارنگه داسي روايت هم راغلي دئ چي هغو خلگو چي امام حسين يې شهيد كړ په داسي حال كښى چي دشرابو په چښلو مشغول ول اودحضرت امام حسين سرمبارک يې هم رااخستي وو ،په غيبي ډول داوسپني يو قلم ورته ښكاره سو اوپريوه ديوال باندي يې ذكرسوى بيت ورته وليكى.

كذا في البداية والنهاية ج ۸ ص ۵۹۷

څلورم : له حضرت ابن عباس رضي الله عنهما څخه روايت دئ چي ما په خوب کښي

رسو ل لله صلى الله عليه وسلم دغرمي په ټيم کښي وليدي په داسي حال کښي چي دسر ويښتان يې په ګرد اوغبار سپيره وو اويوه شيشه ورسره وه چي په هغه کښي وينه وه نوماورته وويل چي زما مور اوپلاردي ترتاقربان سي اي دخدائ رسوله ! داڅه وينه ده چي په شيشه کښي دي اچولي ده نوده مبارک راته وويل چي دادحسين اوددە دملګريو و ينه ده چي ترنن وځي پوري مي راټولوله ،

حضرت عمار فرمايلي دي چي موږ چي معلو مات وکړ نوپه هم هغه ورځ حضرت امام حسين په شهادت رسيدلي وو.

رواه احمد وتفرد به واسناده قوي.

پنځم : له حضرت علي بن زيد بن جدعان څخه روايت دي چي حضرت بن عباس له خوب څخه راويښ سو نو(انا لله وانا اليه راجعون)يې ووايو اووي ويل چي قسم په خدائ دئ چي حسين شهيد کړسوي د ئ ، نوددە ملګروورته وويل چي له څه وجهي دي دا وويل ، نوده مبارک ورته وفرمايل چي مارسو ل الله صلى الله عليه وسلم په خوب وليدئ چي له وينو څخه ډکه ښيښه ورسره وه اووماته يې وويل چي ايا! ته عالم سوي يې پردي باندي چي له ما څخه وروسته ځما امت څه کړيدئ حسين يې قتل کړ اوداددە اوددە دملګريو وينه ده چي والله جل جلاله ته يې عرضه وم ، بيا چي دوی معلومات وکړ په هغه ټيم امام حسين شهيد سوئ وو

رواه ابن ابي الدنيا كذافي البداية والنهاية.

شپږم : له حضرت ابن عباس څخه روايت دئ چي الله پاک وحضرت محمد صلى الله عليه وسلم ته وحي وکړه چي ما دحضرت يحي بن ذکريا په سبب چي کله دي ګمراهانو شهيد کړ اويا زره انسانان په قتل ورسول ،اودحسين په سبب به دوه واره اويا زره انسانان په قتل رسوم.

رواه الخطيب كذا في البداية والنهاية.

له حضرت ام سلمي څخه روايت دئ چي دي مبارکي فرمايلي دي چي ما له پيرانانوڅخه واوريدل چي پرامام حسين باندي يې ژړل اوپرده مبارک باندي يې نَوحه کوله او هم دارنګه له جنيانو څخه دغه بيتونه ما و اوريدل چي دوی ويل.

ايها القاتلون جـــهلا حســـينا ابـشروبالـعذاب والتنكيل

كل اهل السماء يدعوعليـــكم ونبـــي ومرسل وقبيـــــــل

قدلعنتم على لساني ابن داود وموسى وصـــاحب الانجيل

كذافي البداية والنهاية لابن الكثير.

مولانا حسين واعظ كاشفي په روضة الشهداء كښي ذكركړيدي چي پنځه واره دخدائ جل جلاله له لوري ورسول عليه السلام ته دامام حسين له شهادت څخه خبرورکړه سويده.

والسلام ومن الله التوفيق

محترموورونو!په دي برخه کښې په دي باره کښې شرعي معلومات درکوم چې دامام حسين اودعبد الله ابن زبيررضي الله عنهما قيامه په مقابل کښې ديزيد اوددوی دواړو مخالفت له يزيد سره ترداسي حده پوري چې اخرپای يې هغه سي سوچې هرچاته معلوم دئ اوپه بله برخه کښې به يې انشاء الله تفصيل هم راسي شرعي حکم څه ؤ په دي ارتباط وتفصيل ته ځير سي.

صاحب د نبراس په نبراس کښې چې دشرح عقائد ډيره معتبره شرحه ده په پنځه سوه څلويښتمه صفحه کښې داسي فرمايلي دي (وههنا بحث من الاشکالات القوية وهوان الحسين بن علي رضي الله عنهما خرج علی يزيد مع ان معاوية رضي الله عنه نصبه وبايَعه الصحابة)

ترجمه : له قوي سوالو څخه دلته يو سوال دادئ چې حضرت معاوية يزيد دخلافت لپاره وټاکی

اوصحابه وو بيعت ورسره وکړ، سره له دي امام حسين پرده باندي خروج وکړ، اوددە په مقابل کښې ودريدئ ،بيا صاحب د نبراس دعلماووله طرفه ددي مختلف جوابونه ذکرکړيدي چې په هغوی کښې يې ځيني ضعيف هم بللي دي.

اول جواب په دي ډول دئ.

)واجيب بان وجوب طاعة هذالشقي علي بضعة النبي صلي الله عليه وسلم غير معقول(

اودوهم جواب يې په دي ډول ذکرکړيدئ چې دامام حسين رضي الله تعالی عنه اجتهاد دافيصله وکړه چې ديزيد خلافت صحيح نه دئ ځکه چې امام حسن رضي الله عنه چې کله ومعاويه ته خلافت ورتسليموئ نوپر حضرت معاويه باندي يې داشرط کښيښودئ چې دي به دمرګ په وخت کښې وخپل اولاد ته خلافت نه سپاري بلکي واهل شوری ته به يې پريږدي ،پاته سوه داخبره چې ځيني صحابه وو لکه عبد الله بن عمر له مخالفت څخه ديزيد خلګ منعه کول نودا ددوی اجتهاد ؤ اوامام حسين په خپله ځان ته مجتهد ؤ اوديوه مجتهد حکم پربل مجتهد باندي نه لازميږي.

دريم جواب يې په دي ډول ورکړيدئ چې حضرت امام حسين ديزيد وطرفدارانوته وويل چې ماويزيد ته ورولئ چې زه بيعت ورسره وکړم نوديزيد طرفدارانو له د ي څخه منعه وکړه اوود ته يې وويل چې ته بله چاره نلري بي له دي چې قتل سي.

څلورم جواب يې په دي ډول ورکړيدئ چې ښايې چې امام حسين ته دي ديزيدکفر په ثبوت رسيدلي وي اوپرامام دمسلمانانو باندي خوخروج ترهغه پوري ممنوع دئ چې له ده څخه کفرنه وي صادرسوي، اوله يزيد څخه داسي شعرونه هم رانقل سويدي چې دده پرکفرباندي دلالت کوي چې له جملي دهغوی څخه يوشعردادئ چې دشرابو په باره کښې يې ويلئ دئ چې.

فان حرمت يوماً على دينِ اَحمدِ فخذها على دين مسيح ابن مريمِ.

اودارنګه په هغه ورځ چې دحضرت امام حسين سرمبارک يې وده مردودته راوړئ ،نوده يوځوشعرونه وويل چې ده هغوی له جملي يوبيت په دي ډول ؤ.

لَست من حذف ان لم اَنتقم من بَنِي احمد ماكان فعَل.

مولانابحرالعلوم په شرحه دمسلم الثبوت کښې ذکرکړيدي (ان يزيد كان من اَخبَثِ الناس وكان بعيد بمراحلَ من الامامةِ بل شُک في ايمانهِ خَذَله الله.

پنځم جواب يې په دي ډول ورکړيدئ چې يزيد چې خليفه کيدئ لا فاسق ؤ نوپه دي وجه دده دخلافت انعقاد صحت نه درلودئ يعني لکه چې دجمهورو علماوودواقول دئ ماسوی له احنافو.

صاحب داعلاء السنن داعلاءالسنن په دوولسم جلد شپږسوه اواتلسمه صفحه کښې په دي اړه داسي ذکرکړيدي (وحجة الجمهور ان قيامهم ليس بمجرَدِ الفسق بل لما غير من الشرعِ وظاهر من الكفر.

يعني دجمهورو علماوودليل دادئ چې دامام حسين اودابن زبير اودمديني دخلګودريدل په مقابل کښې دښي اميه اوديزيد اودارنګه دتابعينو ديولوی جماعت اودصدراول خروج پرحجاج بن يوسف باندي خالي ددوی دفسق په وجه نه وو بلکې په دي وجه ؤچې دغو ظالمانوپه شرعي احکامو کښې تغير کړئ ؤ اوکفرورڅخه ښکاره سوئ ؤ.

اوهمدارنګه صاحب داعلاء السنن په مذکوره صفحه کښې ذکرکړيدي.

الائمة الذين خرجو على يزيد والحجاج لعلهم ظنوا من انفسهم القدرة على خلعهما لكثرة من بايعهم على ذالک فقدبايع على يد مسلم بن عقيل للامام حسين بن علي عددكثير من اهل كوفه تزيد عدتهم على اربعين الفا. وقدورد في الحديث

لن يغلب اثنا عشر الفا من قلة اذااِجتمعت كلمتهم وسئل مالک افيسعنا التخلف عن مجاهدة من بدل الاحكام؟ فقال: انكان معک اثناعشر الفا مثلک لم يسعک التخلف، والا فأنت في سعة منه كما قدمناه في باب الفرار من الزحف،، فلم يكن خروجهم خلاف الأجماع ولاخلاف السنة، ولكن أوتوا من قِبل اصحابهم ، فلم يكونوا كما ظنو االولا ماأملوا لم تكن كلمتهم مجتمعة ولاهمتهم متحدة ، ولم يكونواصادقين فيما أظهروا من الحب لأهل البيت والعزم على الجهاد في الله واقامة دعائم الاسلام كما لايخفي على من مارس التاريخ ووقف على سيرة الشيعة من اهل الكوفة وغيرهم، فالمكرشعارهم والغدر دثارهم والله الموفق .

هم دارنګه صاحب داعلاء السنن په شپږسوه يوويشتمه صفحه کښې ليکلي دي(لاينبغي لمسلم ان يحط على من خرج من السلف الصالح من العترة وغيرهم على ائمة الجور فانهم فعلو ذالک باجتهاد منهم وهم اتقى لِله واطوع

لسنة رسول الله من جماعة ممن جاء بعدهم من اهل العلم ولقد افرطَ بعض اهل العلم كالكراميه ومن وافقهم حتى حكموا بان الحسين السبط رضي الله عنه وارضاه باغ على يزيد بن معاوية فيالله العجب من مقالاتٍ تقشعِر منهالجلود ويتصدع من سماعها كل جلمود . هكذافي نيل الاوطار عن الفتح ٨۴/٧

خلاصه دمطلب داده چي خروج دامام حسين پريزيد باندي برحق ؤ او يزيد پرباطل باندي ؤ ، لكه چي ديزيد په بيان كښي اودده دقبائحو په تفصيل كښي به انشاء الله نورهم ددي خبري وضاحت درته وكړ سي . والسلام و من الله ا لتوفيق

د حضرت امام حسين (رضي الله تعالى عنه) د شهادت بيان

محترمو مسلمانانو ! د کربلا دشهيدانو ، خصوصًا د حضرت امام حسين (رضي الله عنهم) د شهادت بيان چې په هر مسلمان کښې زړه ټوټه ټوټه کوي او هر عاقل انسان مدهوش ګرځوي او په عقل حيرانونکي حيرانتياکي يې اچوي ، په مفصل ډول و ډير زيات وخت ته ضرورت لري ، او انشاءالله که له ما سره الهي توفيق په وروسته کښې ملګيري وکړه نو ددې حالاتو او واقعاتو بيان به له من څخه تر الی ، ټکي په ټکي وکړم ، او دارنګه به د يزيديانو بې شرمه اقدامات او د يزيديانو ټول متمردين به نام په نام سره ددوی له خبآئثو بيان کړم .

خو په دې سلسله کښې چې اوس موږ راروانه کړېده د الأهم فالأهم ذکر او بيان په مختصر ډول درته کوم .

محترمو ! د حضرت امام حسين (رضي الله عنه) او دده د خاندان او دده د ملګرو چې کله له يزيد سره مقابله شروع سوه او جنګ پيل سو نو په جريان کښ د جنګ اخير حال ودغې اندازې ته راورسيدئ چې د حضرت علي اصغر په شمول ۷۲ نفره د حضرت امام حسين (رض) له خاندان او ملګرو څخه په شهادت ورسيدل ، او يوازې حضرت امام حسين ، امام زين العابدين او دده مبارک د أهل بيت سځې پاته سولې .

حضرت امام حسين په دغه حالت کښې له خپله مبارکه زړه څخه (چې له سوز او درده څخه ډک ؤ) يوه آه تر خوله راوايستله او ددې توان په ده مبارک کښې ختم سو چې له ژړا څخه خپل ځان په قابو کښې راولي ، لکه چې يوه شاعر ددغه حالت انعکاس په دغو بيتو کښې کړئ دئ :

اې دريغـــا ! ديدهء انصاف گر بينـــا بودي سبط پيغمبر (ص) چرا در کربلا تنها بودي

بـــر غـــريبيي حســـــين درد او بـــگريستي حضرت ختم النبيين گر دران صحرا بودي

کئ توانستي کشيدن تيغ در رويش کسي گر علي مرتضی با ذوالفقـــار آن جا بودي

فاطمه از حسرت و اندوه آن لـــب تشـــنگان جامه بر تن چاک کردي گر دران غوغا بودي

گر حسن بودي دران صحراي پر کَرب و بلا از غم و سوزي برادر واله و شـــــيدا بودي.

راويانو ذکر کړيدي چې حضرت امام زين العابدين چې کله د خپل کور مېنه له جنګيالیو څخه خالي وليدله او يوازې له خپل ځان او له حضرت امام حسين څخه يې بل څوک په نظر کې ورنغئ ، نو سره له دې چې دَی مبارک ډير بيمار هم ؤ له خيمې څخه دباندې راووتئ او له ناجوړې څخه يې ټول مبارک بدن ريږديدئ او د يزيديانو مردودينو پر طرف د جنګ و ميدان ته روان سو ، دده مبارک پلار حضرت امام حسين چې کله پر ده باندې سترګې ولګيدلې

چې د جنګ و ميدان ته روان دئ ، نو په ډير تلوار د شا له خوا پسې ورغلئ او ږغ يې پر وکړ چې ا ې بچيه ! بيرته راوګرځه ؛ ځکه چې دا يو ته راپاته يې او ستا په سبب به ځما نسل باقي پاته کيږي او ته به د أهل بيت د ټولو امامانو پلار يې او تا زه د خپل ځان وصي ګرځوم او دغه ښځې ټولې به ستا په سايه کښې ساتلي کيږي ، او هغه مخفي علمونه چې تنها او يوازي د أهل بيتو الله (جل جلاله) نصيب کړيدي هغه به هم وتاته په ميراث پاتيږي .

وروسته يې حضرت امام زين العابدين بيرته و خيمې ته راوستئ او په تقوى او په طلب د رضا د الله تعالى سره يې وده ته وصيت وکړ ، او وروسته يې و خپلې مبارکې بي بي ﷺ شاربانو ﷺ ته وفرمايل چې زما د جنګ اسلحه راکړه ؛ ځکه چې د ټولو ملګريو نوبت تير سو او په شهادت ورسيدل او اوس د يزيديانو مقابله تنها و ماته راپاته سوه ، يو شاعر په دې ارتباط داسې فرمايلي دي :

اينک آمد نوبت من الوداع الوداع اې عترتِ من ! الوداع

دمبدم خواهيد چون ابر بهار گريه کرد از حسرتِ من الوداع

زود دلهايي شما خواهد شدن سوز ناک از فرقتِ من الوداع

وروسته حضرت امام حسين خپله مصري مبارکه چوپانه واغوستله او د سرورِ کائنات حضرت محمد (صلوات الله تعالى عليه) مبارکه لنګوټه يې پر سر کړه ، او د حضرت سيدالشهدآء حمزه (رضي الله عنه) سِپر او د حضرت علي (کرم الله وجهه) ذوالفقار يې ورسره واخستئ ، او پر خپل آس باندې (چې ذوالجنان ورته ويل کيدئ) سپور سو او د جنګ د ميدان قصد يې وکړ .

کله چې دَى مبارک روان سو ، نو د أهلِ بيت ټولې ښځې د شا له خوا پسې رواني سوې او د چغو او بغارو په حالت کښې يې وده مبارک ته وويل چې اې حسينه ! مورِ و چاته پريږدې او و چاته مو سپارې ؟

حضرت امام حسين ورته وفرمايل چې بيرته وګرځې ! تاسې پر الله (جل مجده) باندې سپارم او الله (عز وجل) ځما او ستاسې په ټولو مهماتو کښې وکيل او کارساز دئ ، و کفى بالله وکيلاً .

کله چې امام حسين د جنګ و ميدان ته ورورسيدئ نو و يزيديانو ﷺ مردودانو ﷺ تې اول وار په خطاب کښې يو څو عربي شعرونه وويل ، چې په فارسي ژبه کښې يې يوه شاعر په فارسي شعرو سره په دې ډول ترجمه کړېده :

جد مَن خيرالورى فاضل ترينِ انبيآء است آفتاب ، اوج عزت شمع جمعِ اصفيآء است

منقبتهايي پدر گر برشمارم دور نيست در درجِ لافـــــتا و بـــــدر برجِ هـــــل اتى است

مادرم خيرالنسآء پرزند خاصِ مصطفى بر کمالِ او کلامِ : بضعة مـــــني گـــــواه است

وز برادر گر بپرسي هست شاهداين حسن آن که سبط مصطفى و نور چشمِ مرتضى است

هست عمم جعفر طیار که اندر باغ خلد دائمن پرواز او تا آشیـــــانِ کـــبریا است

حمزه سَرخیلي شهیدان باشدم عم پدر این چنین اصل و نسب در جمله عالم که را است ؟

ای ستمگاران سنگین دل که اخلاق شما بې وفائي و نفاق و حیله و جور و جفا است

جمله پرزدان و خویشان و عزیزان مرا قتل کردید این چه آئین است و این طغیان که را است ؟

وین زمان بهر هلاک مَن کمر بر بسته اید کشتن من در کدامین مذهب و ملت روا است ؟

تشنه لب رفتند یاران من از پی روم در قیـــامت حـــضرت حق حاکم ما و شما است.

حاصل دادي چي دمخه ترشروع دجنګ او په جریان کښي دجنګ په مختلفو وارو حضرت امام حسین ویزیدیانوته له فصاحت او بلاغت څخه ډکي دوعظ او نصیحت ویناوي وکړې ،مګرخوددوی بدبختانو، ماده فرستانو اودین فروشانو په زړو کښي یې هیڅ اثرونکړ .

نورالائمة ﷺ له امام جاروالله څخه روایت کړئ دئ چي کله حضرت امام حسین قصد دجنګ او د حملې پر یزیدیانو مردودانو باندي وکړ ناڅاپه یو قسم ګرد او غبار پیدا سو چي په نتیجه کښي یې داسي حالت رامنځته سو چي یوه سړي بل سړئ نسوائ لیدلائ ، له دغه حالت سره پیوسته یو هیبتناک شخص ښکاره سو چي پر یوه مَرکَب باندي ناست ؤ او په دغو الفاظو سره یې پر حضرت حسین باندي سلام ووایه :

السلام علیکَ و علی جدکَ و علی ابیک و علی أمِّکَ !

امام حسین ورته وفرمایل چي ته څوک یې ؟

ده ورته وویل چي اې د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) بچیه ! زه د پیرانانو سردار یم ، اجازه راکړه چي خپل فوج پر دغو مردودانو باندي په حمله کولو سره امر کړم ، بیت :

دوستان را شاد گردانم بتوفیق خدائ وین سِتمگاران سرکښ را در اندازم ز پائ

دغه رئیس د پیرانانو ﷺ زعفر ﷺ نومیدئ ، حضرت حسین اجازه ورنکړه او ورته وې ویل:

جزاک اللهُ خیراً یا زعفر !

لنډه دا چي په یواځي سر امام حسین ډیر کرته له یزیدیانو سره وجنګیدئ او بیا به یو ځل و خپل أهل بیت ته ورغلئ ، اخیر یوه ظالم دَی مبارک پر تندي مبارک باندي په غشي ووشتئ ، ده مبارک غشی له تندي څخه راکش کړ او وینه بې پر سر او مخ باندي موښله او داسي بې ویل چي و حضرت محمد رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ته به په دغه حال کښي ورځم.

دده مبارک مخ د یزیدیانوپه نیزو ، غشو او تیغ ۷۲ ځایه زخمي سو ، بیت :

سهلٌ کاري نیست خون آلِ أحمد(ص) ریختن خاک غم بر فرق پرزند محمد(ص) بیختن

اخیر امام حسین د ډیرو زخمو او د بدن د سختي کمزوري په وجه پر ځمکه باندي وغورځیدئ ، ټوله مځکه په لړزه کښي راغله او د اسمانو له طرفه څخه چغي او بغاري راپورته سولې ، په دغه حال کښي دوه نامردان چي تیغ او برچه یې په لاس کښي وه او هر یوه ددې کوښښ کاوه چي د حضرت امام حسین (رضي الله عنه) سر مبارک پرې کړي چي ددې په بدل کښي بیا د عبید الله بن زیاد او د یزید علیه اللعنة له طرفه شاباسی ، بخششي او انعام وګټي .

په دغو دوو نفرو کي یو سنان بن أنس او بل شمر بن ذي الجوشن نومیدئ ، خو په دوی کښي شمر ملعون تر سنان مخکي سو او د امام حسین پر سینه باندي کښینستئ ، حضرت حسین (رض) سترګي مبارکي رونې کړې او وشمر ملعون ته یې وکتل او ورته وې ویل چي ته څوک یې ؟

ده ورته وویل چي زه شمر بن ذي الجوشن یم !

امام حسین ورته وفرمایل چي ته خپل مخ راته لوڅ کړه ! شمر چي مخ ورته لوڅ کړ غاښونه یې د خنزیر په ډول له خولې څخه راوتلي وه ، امام حسین ورته وفرمایل چي دا یوه نښانه خو صحیح سوه ، بیا یې ورته وویل چي ته دي سینه هم راته لوڅه کړه ! شمر چي سینه لوڅه کړه نو پر سینه باندي یې د برص او پیس یو قسم داغ ؤ ، امام حسین وفرمایل چي دا نښانه هم صحیح سوه ، نن شپه ما رسول الله (صلی الله علیه وسلم) په خوب ولیدئ او راته وې ویل چي صبا به د ماښښین د لمانځه پر ټیم ته له ماسره یو ځائ کیږې ، او قتلونکئ ستا به داسي څوک وي چي ته ورته وګورې غاښونه بې د خنزیر وي او پر سینه باندي بې د پیس داغ وي .

بیا یې و شمر ملعون ته وویل چي شمره دغه کومه ورځ ده ؟ هغه ورته وویل چي د جمعې او عاشورآء ورځ ده .

بیا یې ورته وویل چي دا کوم ساعت دئ ؟ شمر ورته وویل چي دا د جمعې د لمانځه د خطبې وخت دئ ، نو امام حسین ورته وفرمایل چي په دغه ساعت کښي خطیبان د أمت د نیکه ځما سربیره پر ممبرو باندي خطبې وایي او ځما د نیکه صفتونه کوي او ته له ما سره دا معامله کوې ، اې شمره ! حضرت رسول الله (صلی الله علیه وسلم) خپل مبارک مخ ځما پر سینه او ځیګر باندي ایښئ دئ او ته اوس پر هغه ځائ باندي ځما د قتل لپاره ناست یې او رسول الله زه په دغه حلق مچ کړئ یم او ته اوس غواړې چي ځما هغه حلق راپرې کړې ، او په دغه حال کي زه اوس د حضرت زکریا (ع) روح و خپل راسته طرف ته او د حضرت یحیی (ع) روح و خپل چپه طرف ته وینم ، اې شمره ! دوني قدر ماپریږده چي پر لمانځه باندي کښینم بیا چي څه دي زړه غواړي هغه وکړه .

بيا شمر (ملعون) ورځخه ليري سو او حضرت امام حسين په لمانځه شروع وکړه ، کله چي امام حسين پر سجده باندي سو نو شمر (ملعون) دده مبارک سر ورپرې کړ .

په دې وخت کښې په هوا کښې پرشته ګانو او د کربلا په ټولو طرفو کښې جنيانو چغاري او بغاري شروع کړې ، مځکه د الهي غضب په وجه په حرکت کښې راغله ، د هوا په مرغانو کښې چغې ګډې سوې ، ماهيانو له دريابو څخه ځانونه راوايستل او پر مځکه باندي تپيدل ، په دريابو کښې غټې څاپو ګاني او موجونه پيدا سول ، له غرو څخه د غم او درد اوازونه اوريدل کيدل ، چي يوه شاعر دغه ټول په دې ډول تعبير کړيدي :

اندرين غم نه همين ارض و سما بـگريستند که أهل عالم از ثريا تا ثری بگريستند

آفتاب و ماه و عرش و کرسي و لوح و قلم درغم شاه شهـــــيد کـــربلا بگريستند

در هوايـــي آن لب مـــــــحروم از آب فـــــرات ماه اندر آب و مرغان در هوا بگريستند

او لياء گشتند بهر مرتـــضی زاري کنان انبـــــياء بر اتفاق مصـطفی بگريستند

در قصور جنت الفردوس حـــوران سـر بسر از برايي خاطر خيرالنـــــسآء بگريستند.

يو سړئ له هغو مردودانو څخه چي د حضرت امام حسين سر يې و شام ته وړئ (چي ټول پنځوس نفره وه) قصه کوي چي مورږ به په دې سفر کښې د امام حسين سر په منځ کښې کښيښووئ او او بيا به دغو ملګرو ځما شراب چښل ، زه به يو څه ګوښه کښينستم او پټ به مي پر دغه خپل شقاوت او بدبختي باندي ژړل ، يوه شپه دغه ځما ملعون او مردود ملګري د شرابو له چښلو څخه وروسته بيده سول او زه نسوم بيده ، ناڅاپه مي اواز او ژړا واوريدله او هيڅ سړئ مي نه ليدئ چي اسمان ته مي وکتل يوه دروازه د اسمان خلاصه سوه او يوه نوراني خيمه راکښته سوه ، د امام حسين دسر پر برابر په هوا کښې ودريدله او دې نفره راکښته سول او د امام حسين د سر زيارت يې وکړ ، يو سړئ چئ شنه کالي يې اغوستي وو او سپينه لنګوټه يې پر سر وه ځما وسر ته ولاړ ؤ ، ما له هغه څخه پوښتنه وکړه چي دا څوک دي ؟

ده راته وويل چي دايو جبرئيل او بل ميکائيل او دريم اسرافيل (عليهم السلام) دئ.

بيا جبريل (ع) و دغي خيمې ته ورغلئ او وې ويل چي : يا صفي الله ! راکښته سه !

نو حضرت آدم ، حرت شيث او حضرت ادريس (عليهم السلام) راکښته سول او د امام حسين دسر زيارت يې وکړ ، بيا جبريل (ع) و خيمې ته ورغلئ او وې ويل چي : يا نجي الله ! راکښته سه !

نو حضرت نوح او سام بن نوح راکښته سول او د حضرت حسين د سر مبارک زيارت يې وکړ ، بيا جبرئيل وويل چي : يا خليل الله ! راکښته سه !

نو حضرت ابراهيم ، اسماعيل او اسحق (عليهم السلام) راکښته سول ، بيا يې وويل چې : يا کليم الله ! راکښته سه !

نو حضرت موسى او هارون (عليهم السلام) راکښته سول ، بيا يې وويل چې ياروحَ الله ! راکښته سه

نو حضرت عيسى او شمعون (عليهم السلام) راکښته سول ، بيا يې وويل چې يا حبيب الله ! راکښته سه!

نو حضرت رسول أكرم محمد مصطفى (صلى الله عليه وسلم) سره له صحابه كرامو ، علي ، حسن ، حمزه او جعفر طيار (رضي الله عنهم) راکښته سول او د حضرت امام حسين د سر مبارک زيارت يې وکړ .

په دې اړه نور بيا...

محترمو مسلمانانو ! په دې برخه کښې د حضرت امام حسين (رض) د قيامي ، په مقابل کې د يزيد مردود دشرعي حکم په اړه بيان درته کوم ، خو تر دې له مخه د حضرت امام حسين د قبر او دده د سر مبارک په اړه څه بيانوم .

قبر د امام حسين (رضي الله عنه) :

ابن كثير په البداية والنهاية ج ٨ ص ٦٠١کښې ذکر کړيدي :

و أما قبر الحسين (رض) فقد اشتهر عند كثير من المتأخرينَ أنه في مَشهَدِ علي ، بمكانٍ منَ الطف عندَ نهرِ كربلا ، فيقالُ إنَّ ذالک المشهد مبنِي على قبرِه فالله أعلم .

همدارنګه ده ذکر کړيدي چې ابن جرير وغيره ويلي دي چې د حضرت امام حسين د قتليدلو ځائ نامعلومه سوئ دئ او وهيچا ته په دې باره کښې د تعين کوم دليل نسته ، او ابو نعيم فضل بن دکين به پر هر هغه چا باندي انکار کاوئ چې هغه به ويل چې ما ته د حسين قبر رامعلوم دئ ، او په دې باره کښې ځيني نور قولونه هم سته .

د حضرت حسين (رضي الله عنه) سر مبارک :

ابن كثير په دې باره کښې داسي ذکر کړيدي چې د أهل تاريخ او د أهل سِيَر په نزد دا خبره مشهوره ده چې دده مبارک سر ابن زياد و يزيد بن معاويه ته ورولیږئ ، بيا په دې اړه علماوو اختلاف کړئ دئ چې د حضرت امام حسين سر مبارک بيا په کوم ځائ کښې ښخ کړسو ، يو قول دادئ چې يزيد د امام حسين سر مبارک و عَمرو بن سَعد ته (چې د مدينې منورې والي ؤ د يزيد له طرفه) ولیږئ بيا عَمرو دده سر مبارک په بقيع کښې د فاطمة الزهرآء له قبره سره نژدې ښخ کړ .

او بل قول دادئ چې سر مبارک دده د يزيد بن معاويه په خزانه کښې پروت ؤ ، بيا د يزيد له مرګ څخه وروسته دده سر مبارک په کفن کښې داخل کړ سو او په داخل کښې د باب الفراديس د ښار د دِمشق ښخ کړسو چې اوس هغه ځائ په مسجد الرأس سره شهرت لري .

او إبن عَساكر په خپل تاريخ کښې ذکر کړيدي چې کله چې د امام حسين سر د يزيد په حضور کښې کيښودل سو نو ده ملعون د ابن زبْعَري دغه شعر ووايه :

ليتَ اشياخي بِبَدرٍ شهِدوا جزَع الخزرجُ مِن وَقعِ الأصَلِ

بيا يې دده مبارک سر درې ورځې په دِمَشق کې راځړولئ ، بيا يې د اسلحو په خزانو کښې کيښودئ تر څو چې بيا سليمان بن عبدالملک په خپل دور کښې کفن ورکړ او خوشبويي يې پر ولګوله او د جنازې لمونځ يې باندې ادا کړ او د مسلمانانو په مقبره کښې يې ښخ کړ .

او يو قول داسې هم راغلئ دئ چې په ٦٦٠ سنه کښې د امام حسين سر مبارک و مصر ته يووړل سو او بيا زيارت پر جوړ کړ سو چې په ﷺ تاج الحسين ﷺ سره مشهور دئ ، خو دا قول صحيح ندئ (البداية والنهاية) .

خو دلته په يوه بله مسئله هم سر خلاصول پکار دي هغه دا چې د امام حسين د قتل په وجه غمګيني او پريشاني کول په چوکاټ کښې د حدودو د شريعت شرعًا څه حکم لري ؟

ابن کثير په ﷺ البداية والنهاية ﷺ ج٨ ص ٦٠٠کښې داسې ويلي دي :

فكل مسلمٍ ينبغي له أن يحزنَه قتله رضي الله عنه فإنه مِن سادات المسلمينَ و علمآء الصحابَة و إبن بنت رسول اللهِ التي هي أفضلُ بناته ، وقد كانَ عابدًا و شُجاعًا و سَخيا و لكن لايحسن ما يَفعلُه الشيعة من اظهار الجزَع والحرزن الذي لعل أكثره تسنن و ريآء .

يعني : نو هر مسلمان ته دا ښايي چې د امام حسين په شهادت غمجن سي ؛ ځکه چې دَی د مسلمانانو له سردارانو څخه ؤ او له علماوو د صحابه و څخه ؤ او د رسول (صلى الله عليه وسلم) د هغې لور ځوی ؤ چې تر ټولو لوړو پر ده مبارک باندې ګرانه وه ، او عابد ، شجاع او سخي ؤ ، مګر خو هغه ډول کارونه ښه ندي کوم چې شيعه ګان يې کوي .

صاحب د تفسير حسيني په ﷺروضة الشهدآء ﷺ کښې داسې مضمون ذکر کړئ دئ چې پر دې باندې دلالت کوي چې د عاشورآء او د محرم په لسو ورځو کښې د امام حسين په وجه غم او پريشاني د ډير اجر او برکت سبب ګرځي .

خبرداری :

محترمو ! دلسمي برخې بيان چې د شهادت د امام حسين تير سوئ دئ مکمل له ﷺروضة الشهدآء ﷺ څخه مأخوذ سوئ دئ

د يزيد بن معاويه قبائح او پر ده باندي د لعنت ويلو شرعي حكم

بسمه تعالى !!

محترمو مسلمانانو ! په دې برخه کښې د يزيد په باب ځينې أهم او ضروري داسې تفصيلات درته ذکر کوم چې د أهل السنت والجماعت له عقيدې سره موافق او د أهل السنت د علماؤ له معتبرو کتابو څخه مأخوذ دي .

يزيد په ٢٥هـ او چا ويلي دي چې په ٢٦هـ او چا ويلي دي چې په ٢٨هـ کې پيدا سوئ دئ ، او له خپل پلار معاويه څخه وروسته يې درې کاله او يو څو مياشتي امارت کړئ دئ (كذا في جامع الأصول) .

کوم قبيح او ناروا کارونه چې يزيد کول هغه په دې شرحه دي :

د شرابو چښل ، ارتکاب د زنا ، استحلال د محارمو ، د الله (جل جلاله) د بيتې بې ادبي کول ، د مسجد نبوي بې احترامي کول وغيرها (كذا في النبراس وحاشيته) .

خو دغه ټول کارونه دده و درو عقل حيرانونکو فسادو ته دده (العياذ بالله) لکه عبادت داسې ښکاره کيږي:

اول : په کربلا کښې د حضرت امام حسين (رضي الله تعالى عنه) په شمول دده مبارک د کورنۍ او مخلصينو ٧٣ نفره په داسې ډول په شهادت رسول چې د کافر زړه يې هم نسې برداشتولائ ، او بيا د امام حسين سر مبارک پريکول ، بيا دده و حضورته وروړل ، او يا دده مبارک سر د حلقې او مجلس په منځ کې چښل چا و خوا شراب ورته چښل لکه چې تفصيل يې په تيره برخه کښې تير سوئ دئ .

دوهم : کله چې د مدينې منورې خلګ دده په مقابل کښې ودريدل ، نو ده و خپل فوج او عسکرو ته پر مدينه باندي د حملې کولو حکم ورکړ ، او دايې ورته وويل چې درې ورځې مدينه و تاسې ته حلاله ده ، هر څه چې په مدينه کښې کوي درته اجازه ده ، چې په نتيجه کښې يې ١٠٠٠ ښځې د مدينې د اوسيدونکيو ددوی له زناکارۍ څخه حملداري سوې ، سره له دې چې په مدينه منوره کښې د أصحاب کرامو کورونه هم موجود ول .

دريم : د عبد الله ابن زبير (رضي الله عنه) په مقابل کښې د الله (جل جلاله) پر حرم او کعبه شريفه باندي و خپل فوج ته حکم ورکول او بيا هغه تر سره کول (انظر البداية والنهاية ، تاريخ طبري وغيره) .

پر يزيد باندي د لعنت ويلو د جواز په باب د علماوو او امامانو د أهل السنت والجماعت نظرونه :

محترمو ورو نو ! په دې باره کښې د أهل السنت والجماعت د علماؤ نظرونه مختلف دي .

په خلاصه کښې چې په حنفي فقه کښې خورا معتمد کتاب دئ ، او دارنګه په احيآء العلوم کښې د امام حجة الإسلام ابو حامد غزالي داسي ذکر دي چې پر يزيد باندي او دارنګه پر حجاج بن يوسف باندي لعنت ويل روا ندي ؛ ځکه چې نبي (صلى الله عليه وسلم) پر هغو خلګو باندي له لعنت ويلو څخه منع کړېده کوم چې لمونځونه کوي او له أهل قبلې څخه وي.

او ځينو علماوو د أهل السنت ، لکه امام ابن الجوزي ، امام أحمد بن حنبل ، قاضي ابو يعلى وغيره بيا په دې نظر دي چې على الإطلاق پر يزيد ﷺ ملعون ﷺ باندي لعنت ويل جائز دي .

امام ابن جوزي په دې باره کښې مستقل کتاب جور کړئ دئ او په دې نامه سره يې مسمى کړئ دئ : الرد على المتعصب العنيد المانع عن ذم يزيد .

او امام أحمد بن حنبل (رح) بيا په دې آيت سره دليل نيولئ دئ چې الله (عز وجل) فرمايلي دي :

فهل عسيتم إن توليتم أن تُفسدوا في الأرض و تقطعوا أرحامكم الئک الذين لعنهم الله .

او قاضي ابو يعلى په دې مبارک حديث دليل نيولئ دئ چې ر سول (عليه الصلوة والسلام) فرمايلي دي :

مَن أخافَ أهلَ المدينةِ أخافَه اللهُ و عليه لعنة الله والملئكة و الناس اجمعين .

)انظر النبراسَ و لمزيد التفصيل البداية والنهاية ج ٨ . (

او علامة التفتازاني (رحمه الله تعالى) په شرح العقايد کښې د ﷺ قول فيصل ﷺ په ډول داسي فرمايلي دي :

و الحق أن الرضا يزيد بقتل الحسين (رض) و استبشاره بذلک و إهانته أهل بيت النبي (صلى الله عليه وسلم) مما تواتر معناه و إن كان تفاصيله احادًا ، فنحن لا نتوقف في شانه بل نتوقف في ايمانه ، لعنة الله عليه و على انصاره و على أعوانه .

البته د أحنافو د علماوو ميلان و دې طرف ته دئ چې پر يزيد باندي بايد لعنت ونکړ سي ، لکه چې د خلاصې خبر درته ذکر سوه .

په ﷺ رشيد بيان ﷺ کښې لا هم داسي راځي :

لعنت مکړه پر يزيد چې له رفضه شې بعيد

صاحب د نبراس په ص۵۵۴ کښې په دې اړه خورا په زړه پوري تحقيق کړئ دئ .

ابن تيمية په خپله فتاوى کښې ذکر کړيدي چې د يزيد په اړه خلګ درې ډلي دي : يوه ډله يې کافر بولي ، بله ډله يې فاسق او فاجر بولي او بله ډله يې تر حضرت أبوبکر هم بهتر بولي ، خو صحيح خبره داده چې د مابين په قول عمل وکړ سي .

)والسلام و من الله التوفيق ، و هذا اخير ما اردناه بمناسبة المحرم الحرام و شهدآء کربلا ، ونسأل اللهَ أجره و ثوابه وبرکاته(

Download from: aghalibrary.com